

JAARVERSLAG 2009

STICHTING CRH PENSIOENFONDS

INHOUDSOPGAVE

Algemene informatie	2
Kerncijfers	3
Verslag van het bestuur	4
Verslag van het verantwoordingsorgaan	18
Reactie van het bestuur	20
Verslag van toezichthoudende bestuursleden	21

Jaarrekening

Balans per 31 december (na resultaatbestemming)	27
Staat van baten en lasten	28
Kasstroomoverzicht	29

Toelichting op de jaarrekening

Algemene toelichting	30
Toelichting op de balans	36
Toelichting op de staat van baten en lasten	42
Risicobeheer	46

Overige gegevens

Algemeen	51
Accountantsverklaring	
Verklaring van de actuaris	

ALGEMENE INFORMATIE

Dit jaarverslag bevat de gegevens van Stichting CRH Pensioenfonds, statutair gevestigd te Rijswijk.

KANTOORADRES

Einsteinlaan 26
2289 CC RIJSWIJK

Postbus 1791
2280 DT RIJSWIJK

WEBSITE

www.crhpensioenfonds.nl

BESTUURSSAMENSTELLING

Aan het eind van het verslagjaar 2009 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Aangewezen door de directie van
de vennootschap

J.J. Boon
P.J.M. Erkamp (voorzitter)
F.G. van Schie

Gekozen door de deelnemers

R.J.A. Gortzak (secretaris)
A.H.M. Lavrijssen
P.J.M. Ruigrok

VERANTWOORDINGSORGAAN

Het verantwoordingsorgaan is per 31 december 2009 als volgt samengesteld:

Namens de werknemers:

N.A. van den Akker (voorzitter)
P.W.P. Elderhorst
K.J. Heddes (secretaris)
R.W.T.H. de Kok
A.Oldenburger
H. Seefat

Namens de werkgever:

P. Eigenhuis

Namens de gepensioneerden:

P.L. Zuidam

VERMOGENSBEHEERDER

Het vermogensbeheer van Stichting CRH Pensioenfonds is ondergebracht bij ING Investment Management te 's-Gravenhage.

ACCOUNTANT

Ernst & Young Accountants LLP te Zwolle fungeert als de accountant van de Stichting.

ACTUARIS

Als adviserend actuaris treedt op Mercer Nederland B.V. te Rotterdam

Als certificerend actuaris treedt op Mercer Certificering B.V. te Amstelveen

Kerncijfers

	2009	2008	2007	2006	2005
Aantallen					
Actieve deelnemers	3.928	4.291	3.058	2.955	3.084
Gewezen deelnemers	5.514	5.049	3.648	3.752	3.360
Pensioengerechtigden	777	699	386	351	311
	<u>10.219</u>	<u>10.039</u>	<u>7.092</u>	<u>7.058</u>	<u>6.755</u>
Bedragen (in €1.000)					
Ontvangen premies en koopsommen	23.292	23.928	16.518	11.469	10.163
Uitkeringen	6.811	6.097	3.195	2.617	2.077
Vermogen					
Algemene reserve	1.331	-/- 28.792	39.814	34.663	23.978
Technische voorz. eigen rekening *	304.791	293.427	132.675	128.592	121.999
Dekkingsgraad					
	100,4%	90,2%	130,0%	128,6%	120,8%
Toeslag (indexatie)					
	0,0%	0,0%	2,5%	1,3%	1,8%
Beleggingsresultaten					
Vastrentende waarden	-/- 2,5%	15,0%	-/- 5,4%	1,4%	5,7%
Aandelen	35,6%	-/- 38,6%	-/- 0,4%	10,3%	27,5%
Totaal rendement	9,2%	-/- 6,8%	-/- 2,0%	5,9%	15,4%
Beleggingen (in €1.000)					
Vastrentende waarden	193.550	175.715	107.598	73.342	70.968
Aandelen	112.115	84.550	61.120	85.895	70.526
Overige beleggingen	-/- 975	1.881	0	0	0
Totaal	<u>304.690</u>	<u>262.146</u>	<u>168.718</u>	<u>159.237</u>	<u>141.494</u>

*) Technische voorz. eigen rekening: Dit betreft de technische voorzieningen onder aftrek van de post Herverzekering.

Met ingang van het jaar 2007 is de voorziening pensioenverplichtingen gewaardeerd volgens FTK-normen.

Per 1 januari 2008 heeft de fusie plaatsgevonden met Stichting Pensioenfonds Cementbouw. Hierdoor zijn de cijfers over voorgaande jaren niet goed vergelijkbaar met de kerncijfers over 2009 en 2008.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Algemeen

Bestuur

Gedurende het boekjaar 2009 kwamen zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur zes maal bijeen in een bestuursvergadering, daarnaast werd een maal een telefonische vergadering gehouden. Het bestuur bestond aanvankelijk uit tien leden, waarvan er vijf worden benoemd door de werkgever, vier worden gekozen door de deelnemers en één wordt gekozen door de gepensioneerden.

In het afgelopen boekjaar is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. Bij de fusie tussen Stichting CRH Pensioenfonds en Stichting Pensioenfonds Cementbouw waren in eerste instantie de besturen van beide fondsen samengevoegd. Nadat de fusie echter ook administratief definitief was afgerond, werd in goed overleg de omvang van het bestuur teruggebracht naar zes personen. De heren E.A. de Groot, W.J. Kraakman en J. de Wit traden per 1 juli 2009 af. Het bestuur is hen bijzonder dankbaar voor de grote mate van inzet en deskundigheid waarmee zij in de afgelopen jaren actief zijn geweest als pensioenfondsbestuurder.

Ultimo 2009 was het bestuur als volgt samengesteld:

Namens de werkgever,

De heren J.J. Boon
 P.J.M. Erkamp – voorzitter
 F.G. van Schie

Namens de werknemers en pensioengerechtigden,

De heren R.J.A. Gortzak – secretaris
 A.H.M. Lavrijssen (namens de gepensioneerden)
 P.J.M. Ruigrok

Iedere 2 jaar treedt er volgens rooster een werknemersvertegenwoordiger af, die zich herkiesbaar kan stellen. Per 31 december 2009 was de heer R.J.A. Gortzak aftredend. Hij stelde zich herkiesbaar. Omdat er geen tegenkandidaten waren is de heer Gortzak begin 2010 bij acclamatie benoemd.

Bestuursstructuur

Vanaf 1 januari 2008 heeft CRH Pensioenfonds de structuur van een one tier board. De voorzitter en secretaris vormen het Dagelijks Bestuur, dat met ondersteuning van de directie van het pensioenbureau, belast is met het strategisch en tactisch beleid van het pensioenfonds. Het uitvoerend beleid ligt bij de directie van het pensioenbureau. Het Dagelijks Bestuur vergadert periodiek met de directie van het pensioenbureau. De overige bestuursleden fungeren als toezichhouders en toetsen het uitgevoerde beleid van het Dagelijks Bestuur.

Pensioenbureau

Het bestuur heeft de uitvoering van de pensioenregelingen uitbesteed aan CRH Nederland B.V. door middel van een administratieovereenkomst. CRH Nederland B.V. heeft deze werkzaamheden ondergebracht bij het pensioenbureau. De dagelijkse leiding van het pensioenbureau is in handen van de directie van het pensioenbureau.

Verantwoordingsorgaan

Per 1 januari 2008 is een verantwoordingsorgaan geïnstalleerd, waaraan het bestuur periodiek verantwoording aflegt over het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit 8 leden, verdeeld over drie geledingen te weten één geleding namens de werkgever (1 lid), één namens de deelnemers (6 leden) en één namens de gepensioneerden (1 lid). Iedere geleding heeft het recht één stem uit te brengen, hetgeen betekent dat de 6 leden namens de deelnemers samen één stem uitbrengen.

In 2009 kwam het verantwoordingsorgaan driemaal bijeen in een vergadering met het dagelijks bestuur en de directie van het pensioenbureau, waarbij in een constructieve en open sfeer overleg werd gevoerd.

Statuten en Reglement

De statutaire doelstelling van het fonds is het binnen de perken van haar middelen verlenen of doen verlenen van pensioenen en uitkeringen aan werknemers en gewezen werknemers en aan hun nabestaanden. Op 31 december 2007 werden de statuten voor het laatst gewijzigd. Per die datum zijn de statuten aangepast als gevolg van de juridische fusie per 1 januari 2008. Daarnaast zijn wijzigingen doorgevoerd, welke verband houden met de invoering van de nieuwe Pensioenwet.

Gang van zaken in het boekjaar

Algemeen

Het jaar 2009 heeft in het teken gestaan van herstel van de financiële positie van het fonds. De dekkingsgraad van het fonds die per 31 december 2008 90,2% bedroeg bereikte eind februari 2009 zijn dieptepunt op 82,0%. In de maanden daarna volgde een sterk herstel zodat de dekkingsgraad ultimo december 2009 103,7% bedroeg. Vervolgens bleek het echter noodzakelijk om een extra voorziening te treffen in verband met de gestegen levensverwachting. Hierdoor zakte de dekkingsgraad per 31 december 2009 naar 100,4%.

Herstelplan

Nadat het fonds in februari 2008 in een situatie van reservetekort was geraakt, daalde in oktober 2008 de dekkingsgraad ook beneden de grens van het minimaal vereist vermogen en was er zodoende sprake van een dekkingstekort. Omdat nagenoeg de gehele pensioenbranche inmiddels met een dekkingstekort te kampen had, kondigde de overheid maatregelen af, waarbij de termijn om tot herstel van de dekkingsgraad tot 104,5% te komen, werd opgerekt naar vijf jaar.

Pensioenfondsen werd de tijd gegeven tot 1 april 2009 om een sluitend gecombineerd korte en lange termijn herstelplan in te dienen dat binnen 5 jaar zou leiden tot een dekkingsgraad van 104,5% en binnen 15 jaar tot de vereiste dekkingsgraad. Dit herstelplan is door ons fonds op 31 maart 2009 ingediend bij De Nederlandsche Bank. Op 29 juni 2009 heeft de toezichthouder laten weten goedkeuring te verlenen aan de ingediende herstelplannen. De herstelplannen werden als concreet en haalbaar gekwalificeerd.

De dekkingsgraad van het fonds zou volgens het herstelplan op 31 december 2009 93,2% moeten bedragen. Op genoemde datum bedroeg de dekkingsgraad echter 100,4% zodat geconcludeerd mag worden dat het fonds vóór loopt op het herstelplan.

Deskundigheid

Het bestuur heeft het afgelopen jaar bijzondere aandacht geschonken aan het thema deskundigheid. De eerste stap in dit proces was om te komen tot een objectieve vaststelling van het aanwezige kennisniveau. Het bestuur heeft zich hiertoe onderworpen aan een deskundigheidstoets van het SPO. Het SPO is een toonaangevend opleidingsinstituut in de pensioenbranche. Binnen deze deskundigheidstoets wordt een zevental deskundigheidsgebieden onderscheiden.

Uitkomst van deze deskundigheidstoets was een gemiddelde score van 66% daar waar de gemiddelde score in de pensioenbranche op 62% ligt. Vastgesteld werd echter wel dat niet alle bestuursleden op alle onderdelen even goed scoorden. Met name op de deskundigheidsterreinen Uitbesteding en Communicatie werden leemtes geconstateerd. In samenwerking met SPO werd vervolgens een programma opgesteld dat in de opvulling van deze leemtes voorzorg. Op 25 november 2009 werd een studiedag georganiseerd waarop de bestuursleden met goed gevolg het cursusprogramma hebben doorlopen.

Risicomanagement

In het verslagjaar heeft bestuur veel aandacht besteed aan het risicomanagement binnen het fonds. Het bestuur heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om de veelal reeds bestaande procedures op papier te zetten en waarnodig aan te scherpen. Dit heeft geresulteerd in een risicomatrix. Hierin worden de navolgende categorieën onderscheiden.

Matching- en renterisco's;
Marktrisico's;
Kredietrisico's
Verzekeringstechnische risico's
Omgevingsrisico's;
Operationele risico's;
Uitbestedingsrisico's;
IT-risico's;
Integriteits- en deskundigheidsrisico's;
Juridische risico's.

Per risicocategorie is een aantal gebeurtenissen met hun mogelijke gevolgen in kaart gebracht. Per gebeurtenis zijn vervolgens één of meer maatregelen vastgesteld. Per maatregel is vastgelegd waar de verantwoordelijkheid voor de bewaking van het risico ligt. Doelstelling van het bestuur is om elk kalenderjaar de gehele matrix te doorlopen.

Deelnemersbestand

Het deelnemersbestand groeide in 2009 met 1,8% van 10.039 naar 10.219. Een specificatie van de mutaties gedurende het afgelopen jaar wordt in onderstaande tabel weergegeven:

	Deelnemers	Gewezen	Ouderdoms	Nabest.	Wezen	Invaliditeits	Totaal
	deelnemers	pensioen	pensioen	pensioen	pensioen	pensioen	
Stand per 31-12-2008	4.291	5.049	484	171	39	5	10.039
Mutaties door:							
- nieuwe toetreding	210						210
- herintreding							0
- ontslag	-526	526					0
- waarde overdracht		-14					-14
- ingang pensioen	-43	-59	83	14	8	1	4
- overlijden	-8	-3	-8	-3			-24
- afloop					-6		-6
- andere oorzaken	4	15	-12	-1	2		10
Mutaties per saldo	<u>-363</u>	<u>465</u>	<u>63</u>	<u>10</u>	<u>4</u>	<u>1</u>	<u>180</u>
Stand per 31-12-2009	3.928	5.514	547	181	43	6	10.219

Het aantal actieve deelnemers daalde met 8,5% van 4.291 naar 3.928. Het aantal nieuwe toetredingen daalde ten opzichte van 2008 van 516 naar 210 in 2009. Vanaf het 4^e kwartaal van 2006 worden door Van Neerbos Bouwmarkten nieuwe werknemers beneden de functie van assistent Bouwmarktmanager niet langer aangemeld bij Stichting CRH Pensioenfonds, maar bij het Bedrijfspensioenfonds voor de Detailhandel. Als gevolg van de uitstroom van werknemers bij deze werkmaatschappij, loopt het aandeel in actieve deelnemers in de komende jaren terug. Naar verwachting zal deze trend zich de komende paar jaar nog voortzetten. Gelet op het relatief kleine aandeel van Van Neerbos Bouwmarkten in de Voorziening Pensioenverplichting, is deze uitstroom van beperkte invloed op de totale voorziening.

De Pensioenwet biedt vanaf 1 januari 2007 de mogelijkheid tot afkoop van premievrije pensioenaanspraken, voor zover die niet meer bedragen dan €417,94 (bedrag 2009). Het bestuur heeft ingestemd om in 2007 een aanvang te maken met de afkoop van kleine pensioenen voor zover de gewezen deelnemer hiertegen geen bezwaar maakt.

Als gevolg van het integratieproces van de deelnemersadministratie is de afkoop van kleine pensioenen begin 2008 tijdelijk opgeschort. Doordat in de loop van 2009 een dekkingstekort ontstond zijn naast de afkoop van kleine pensioenen ook de waardeoverdrachten opgeschort, totdat het dekkingstekort is opgeheven.

Vermogensbeheer en rendement

Ultimo 2009 was de verdeling van het belegd vermogen als volgt:

vastrentend 63,3% aandelen 36,6% liquide middelen 0,1%

Het beleggingsplan kende de verdeling in:

vastrentend 65,0% aandelen 35,0%

Over het boekjaar 2009 werd een rendement gerealiseerd van 9,2% (-6,8% over 2008). Het rendement op vastrentend bedroeg -2,5% (benchmark -5,4%); het resultaat op aandelen bedroeg 35,6% (benchmark 29,5%).

Per 1 januari 2007 heeft het bestuur een aanvang gemaakt met de reductie van het renterisico. In het verslagjaar heeft het bestuur deze doelstelling verder geconcretiseerd. Strategisch wordt 80% van het renterisico afgedekt. De duratie van de beleggingsportefeuille bedraagt ultimo 2009 15,0. De duratie van de verplichtingen bedraagt per deze datum 18,9. Het renterisico is hiermee ultimo 2009 voor 79% afgedekt.

Toeslagverlening, franchise aanpassing en aanpassing minimum pensioengrondslag

De consumentenprijsindex is in de referentieperiode (oktober 2008 tot oktober 2009) gestegen met 0,40% (afgerond) van 104,54 naar 104,96. Het fonds streeft ernaar de prijsontwikkeling in Nederland te volgen en de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers hierop af te stemmen door middel van indexatie zodat de pensioenaanspraken waardevast blijven. Toeslagverlening over opgebouwde aanspraken is voorwaardelijk en vindt plaats op grond van het geldende pensioenreglement. Voorwaardelijk betekent, dat er geen recht is op toeslagverlening; ook is het voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre toeslagverlening zal plaatsvinden. Er is geen geld gereserveerd voor toeslagverlening en er wordt geen premie ontvangen voor toeslagverlening. Voorwaarde voor toeslagverlening is dat het fonds naar het oordeel van het bestuur over voldoende vermogen beschikt. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarde van voldoende vermogen, dan beperkt CRH pensioenfonds de toeslagverlening indexatie of wordt er in het geheel geen toeslag verleend. Het bestuur heeft besloten de pensioenaanspraken van de actieve, gepensioneerde en gewezen deelnemers per 1 januari 2010, gelet op de vermogenspositie niet te verhogen. Onderdeel van het herstelplan is dat het bestuur in ieder geval geen toeslag kan verlenen zolang de dekkingsgraad zich beneden het minimaal vereist vermogen bevindt.

Voor een beperkte groep actieve en gepensioneerde deelnemers van Dycore B.V. en Struyk Verwo B.V. zijn nominale pensioenaanspraken verzekerd. Dit betreft een gesloten regeling, te weten de C-regeling. De in deze regeling opgenomen deelnemers, hebben geen recht op toeslagverlening na pensioeningang.

De minimum pensioengrondslag werd per 1 januari 2009 verhoogd van €4.338,-- naar € 4.495,--. De franchises van de diverse regelingen werden per 1 januari 2009 aangepast aan de ontwikkeling van de loonindex.

Kenmerken van de pensioenregeling

Sinds 1 januari 2007 wordt het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen niet meer door het pensioenfonds uitgevoerd, maar rechtstreeks door de betrokken werkgevers, die daarvoor een collectieve verzekering hebben afgesloten. Reeds voor 1 januari 2007 ingegane uitkeringen worden door het pensioenfonds gecontinueerd.

Pensioenregeling I

- De regeling is een collectieve beschikbare premiereregeling. De werkgever betaalt een vast percentage van 22,0% (per 1 januari 2008) van de pensioengrondslag. Indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken is voorwaardelijk en is afhankelijk van de middelen van het fonds. Indexatie vindt plaats op basis van het consumentenprijsindexcijfer;
- De toetredingsleeftijd is 21 jaar en de pensioenrichtleeftijd 65 jaar;
- De franchise bedraagt €13.533 (peildatum 1 januari 2009);
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 2,9% van de pensioengrondslag. Na uitruil op de beoogde pensioendatum van het ouderdomspensioen in een combinatie van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de verhouding 100:70, leidt dit tot een effectief opbouwpercentage van ongeveer 2,25%;
- Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum tijdens actief dienstverband is opgebouwd uit een tijdelijk nabestaandenpensioen tot 65 jaar van €12.701 (peildatum 1 januari 2009) gelijk aan de AOW voor alleenstaanden en een levenslang nabestaandenpensioen van 0,8% per te bereiken deelnemersjaar gerekend vanaf 1 januari 2007;
- Het wezenpensioen bedraagt 35% van het verzekerd levenslang nabestaandenpensioen;
- De deelnemersbijdrage is 4,6% over de eerste €12.057 van de pensioen grondslag en 7% over de rest van de grondslag;
- Voor deelnemers geboren tussen 1 januari 1950 en 31 december 1964 is een overgangsregeling getroffen (buiten de bestaande pensioenregeling om). De fiscale ruimte over de bij het fonds doorgebrachte jaren wordt benut voor de aankoop van extra pensioen, waarvan de kosten afzonderlijk bij de werkgever in rekening worden gebracht. Dit betreft het franchiseverschil en het verschil in opbouwpercentage. Deze toezegging is voorwaardelijk en wordt onvoorwaardelijk op 31 december 2020, dan wel op het moment van pensioeningang voor die datum.

Pensioenregeling II

- De regeling is een collectieve beschikbare premiereregeling. De werkgever betaalt een vast percentage van 22,0% (per 1 januari 2008) van de pensioengrondslag. Indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken is voorwaardelijk en is afhankelijk van de middelen van het fonds. Indexatie vindt plaats op basis van het consumentenprijsindexcijfer;
- Het betreft een gesloten regeling en de pensioenrichtleeftijd is 62 jaar;
- De franchise bedraagt €19.255 (peildatum 1 januari 2009);
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 2,2% van de pensioengrondslag.

- Na uitruil op de beoogde pensioendatum van het ouderdomspensioen in een combinatie van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de verhouding 100:70, leidt dit tot een effectief opbouwpercentage van ongeveer 1,75%;
- Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum tijdens actief dienstverband is opgebouwd uit een tijdelijk nabestaandenpensioen tot 65 jaar van €12.701 (peildatum 1 januari 2009) gelijk aan de AOW voor alleenstaanden en een levenslang nabestaandenpensioen van 0,8% per te bereiken deelnemersjaar gerekend vanaf 1 januari 2007;
- Het wezenpensioen bedraagt 35% van het verzekerd levenslang nabestaandenpensioen;
- De deelnemersbijdrage is 4% over de eerste €5.519 (2009) van de pensioen grondslag en 7,5% over de rest van de grondslag;
- De minimum grondslag bedraagt €4.495.

Pensioenregeling III

- De regeling is een collectieve beschikbare premiereregeling. De werkgever betaalt een vast percentage van 17,4% (per 1 januari 2008) van de pensioengrondslag. Indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken is voorwaardelijk en is afhankelijk van de middelen van het fonds. Indexatie vindt plaats op basis van het consumentenprijsindexcijfer;
- De toetredingsleeftijd is 21 jaar en de pensioenrichtleeftijd 65 jaar;
- De franchise bedraagt € 19.255 (peildatum 1 januari 2009);
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 2,3% van de pensioengrondslag. Na uitruil op de beoogde pensioendatum van het ouderdomspensioen in een combinatie van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de verhouding 100:70, leidt dit tot een effectief opbouwpercentage van ongeveer 1,75%;
- Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum is opgebouwd uit een tijdelijk nabestaandenpensioen tot 65 jaar van €12.701 (peildatum 1 januari 2009) gelijk aan de AOW voor alleenstaanden en een levenslang nabestaandenpensioen van 0,8% per te bereiken deelnemersjaar gerekend vanaf 1 januari 2007;
- Het wezenpensioen bedraagt 35% van het verzekerd levenslang nabestaandenpensioen;
- De deelnemersbijdrage is 4% over de eerste €5.519 (2009) van de pensioen grondslag en 7,5% over de rest van de grondslag;
- De minimum grondslag bedraagt €4.495.

Pensioenregeling IV

- De regeling is een collectieve beschikbare premiereregeling. De werkgever betaalt een vast percentage van 22,0% (per 1 januari 2008) van de pensioengrondslag. Indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken is voorwaardelijk en is afhankelijk van de middelen van het fonds. Indexatie vindt plaats op basis van het consumentenprijsindexcijfer;
- De toetredingsleeftijd is 21 jaar en de pensioenrichtleeftijd 65 jaar;
- De franchise bedraagt €19.255 (peildatum 1 januari 2009);
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 2,3% van de pensioengrondslag. Na uitruil op de beoogde pensioendatum van het ouderdomspensioen in een combinatie van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de verhouding 100:70, leidt dit tot een effectief opbouwpercentage van ongeveer 1,75%;
- Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum is opgebouwd uit een tijdelijk nabestaandenpensioen tot 65 jaar van €12.701 (peildatum 1 januari 2009) gelijk aan de AOW voor alleenstaanden en een levenslang nabestaandenpensioen van 0,8% per te bereiken deelnemersjaar gerekend vanaf 1 januari 2007;
- Het wezenpensioen bedraagt 35% van het verzekerd levenslang nabestaandenpensioen;
- De deelnemersbijdrage is 4% over de eerste €5.519 (2009) van de pensioen grondslag en 7,5% over de rest van de grondslag;
- De minimum grondslag bedraagt €4.495.

Pensioenregeling A (gesloten regeling)

- De regeling is een collectieve beschikbare premiereregeling. De werkgever betaalt een vast percentage van 22,0% (per 1 januari 2008) van de pensioengrondslag. Indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken is voorwaardelijk en is afhankelijk van de middelen van het fonds. Indexatie vindt plaats op basis van het consumentenprijsindexcijfer;
- De toetredingsleeftijd is 21 jaar en de pensioenrichtleeftijd 65 jaar;
- De franchise bedraagt €13.533 (peildatum 1 januari 2009);
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 2,9% van de pensioengrondslag. Na uitruil op de beoogde pensioendatum van het ouderdomspensioen in een combinatie van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de verhouding 100:70, leidt dit tot een effectief opbouwpercentage van ongeveer 2,25%;
- Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum tijdens actief dienstverband is opgebouwd uit een tijdelijk nabestaandenpensioen tot 65 jaar van €12.701 (peildatum 1 januari 2009) gelijk aan de AOW voor alleenstaanden en een levenslang nabestaandenpensioen van 0,8% per te bereiken deelnemersjaar;
- Het wezenpensioen bedraagt 35% van het verzekerd levenslang nabestaandenpensioen;
- De deelnemersbijdrage is 4,6% over de eerste €12.057 van de pensioengrondslag en 7% over de rest van de grondslag, voor degenen die vallen onder een regeling van een bedrijfstakpensioenfonds is de bijdrage 7% van het salaris boven de maximum grens van het bedrijfstakpensioenfonds;
- Voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 zal het extra ouderdomspensioen dat zij opbouwen in mindering worden gebracht op de aanspraken uit de aanvullingsregeling. De huidige aanvullingsregeling vult het vroegpensioen aan tot een percentage tussen 70 en 80 afhankelijk van de leeftijd op 30 juni 2001. Uitgangspunt hierbij is dat de aangepaste regeling van de Hibin wordt gevolgd. Dit betekent een uittreding op 62,5 jaar.
- Voor deelnemers geboren tussen 1 januari 1950 en 31 december 1964 is een overgangsregeling getroffen (buiten de bestaande pensioenregeling om). De fiscale ruimte over de bij het fonds doorgebrachte jaren wordt benut voor de aankoop van extra pensioen, waarvan de kosten afzonderlijk bij de werkgever in rekening worden gebracht. Dit betreft het franchiseverschil en het verschil in opbouwpercentage. Deze toezegging is voorwaardelijk en wordt onvoorwaardelijk op 31 december 2020, dan wel op het moment van pensioeningang voor die datum.

Pensioenregeling B

- De regeling is een collectieve beschikbare premiereregeling. De werkgever betaalt een vast percentage van 21,6% (per 1 januari 2008) van de pensioengrondslag. Indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken is voorwaardelijk en is afhankelijk van de middelen van het fonds. Indexatie vindt plaats op basis van het consumentenprijsindexcijfer;
- De toetredingsleeftijd is 21 jaar en de pensioenrichtleeftijd 65 jaar;
- De franchise bedraagt €18.223 (peildatum 1 januari 2009);
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 2,6% van de pensioengrondslag. Na uitruil op de beoogde pensioendatum van het ouderdomspensioen in een combinatie van ouderdoms- en nabestaandenpensioen in de verhouding 100:70, leidt dit tot een effectief opbouwpercentage van ongeveer 2,00%;
- Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum tijdens actief dienstverband is opgebouwd uit een tijdelijk nabestaandenpensioen tot 65 jaar van €12.701 (peildatum 1 januari 2009) gelijk aan de AOW voor alleenstaanden en een levenslang nabestaandenpensioen van 0,8% per te bereiken deelnemersjaar;
- Het wezenpensioen bedraagt 35% van het verzekerd levenslang nabestaandenpensioen;
- De deelnemersbijdrage is 3% over de eerste €7.367 van de pensioen grondslag en 6% over de rest van de grondslag; Voor deelnemers die vallen onder een regeling van een bedrijfstakpensioenfonds is de bijdrage 6% van het salaris boven de maximum salarisingrens van het bedrijfstakpensioenfonds.

Flexibiliteit

- Op de pensioendatum is er een keuze voor een tijdelijk hoger ouderdomspensioen. Bijvoorbeeld in de eerste jaren een hogere pensioenuitkering, gevolgd door een lagere uitkering in de jaren daarna;
- Op de pensioendatum is er een keuze mogelijk voor wel of geen nabestaandenpensioen;
- Op de pensioendatum kan de hoogte van het nabestaandenpensioen gekozen worden;
- De pensioendatum kan vervroegd worden. Dit heeft gevolgen voor het te verkrijgen ouderdomspensioen, aangezien dat dan over een langere periode moet worden uitgekeerd.

Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving

Communicatie

In het boekjaar 2009 is veel aandacht besteed aan communicatie met de deelnemers. De in 2007 ontwikkelde en via de website beschikbaar gemaakte populaire versies van de pensioenreglementen, zijn geactualiseerd en aangepast met de kerncijfers voor 2009. Hiervan ontvangen nieuwe deelnemers via hun werkgever een exemplaar bij indiensttreding. Vanaf 1 januari 2008 ontvangt iedere nieuwe deelnemer een startbrief vanuit het Pensioenfonds, waarin op hoofdlijnen de van toepassing zijnde pensioenregeling wordt toegelicht. Aan de gepensioneerde deelnemers is in januari 2009 een brief gezonden, waarin de belangrijkste actualiteiten waren opgenomen. De actieve deelnemers ontvingen in mei 2009 een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) naar de situatie per 1 januari 2009.

Met ingang van 1 januari 2009 waren de pensioenfondsen in Nederland verplicht het toeslagenlabel te hanteren. Doel van dit label was om door middel van een afbeelding aanschouwelijk te maken wat de kwaliteit van de te verwachten toeslagverlening is. Geconstateerd werd echter dat in het toeslagenlabel in geval van onderdekking mogelijk verwarrend zou kunnen werken. Na overleg met de pensioensector heeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM) die belast is met het toezicht op de communicatie van de pensioenfondsen, besloten om in het jaar 2009 af te zien van de controle op het gebruik van het toeslagenlabel. Als voorwaarde werd hierbij wel gesteld dat de pensioenfondsen hun deelnemers in dat geval dienden te informeren door middel van modelbrief. Deze brief is door Stichting CRH Pensioenfonds verzonden als bijlage bij de UPO.

Op 11 februari 2009 werd in Gorinchem een vergadering van deelnemers gehouden. De nadruk lag tijdens deze bijeenkomst op de gevolgen van de financiële crisis. Uitgelegd werd hoe de daling van de dekkingsgraad van het fonds kon plaatsvinden en aangekondigd werd dat het fonds vóór 1 april 2009 een herstelplan in moest dienen bij DNB. Verder werden de deelnemers in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen. Het bestuur besloot om begin 2010 vooralsnog geen vergadering van deelnemers te houden. In plaats hiervan besloot het bestuur de deelnemers te informeren over de stand van zaken rondom het herstelplan door middel van een brochure. Deze brochure zal in mei 2010 worden verzonden.

In oktober 2009 hebben ook alle gewezen deelnemers van het fonds een UPO ontvangen. Als bijlage ontvingen de gewezen deelnemers tevens een nieuwsbrief en een afschrift van de modelbrief van de AFM in plaats van het toeslagenlabel. Voorschrift vanuit de Pensioenwet is om de gewezen deelnemers tenminste één keer in de vijf jaar een UPO te sturen.

Pension Fund Governance

Pension Fund Governance betreft zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie. Deze omschrijving vormde het vertrekpunt voor de "Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur" die op 16 december 2005 door de STAR zijn uitgebracht. De principes bevatten naast een inleidend deel, 4 rubrieken:

1. Bestuur

Het gaat hierbij om zaken als samenstelling, transparantie, openheid, communicatie, deskundigheid en functioneren. Er dient daarom een interne klachten- en geschillenprocedure te komen en de statuten dienen aan te geven hoe slecht functionerende bestuursleden kunnen worden geschorst of ontslagen.

Vanaf begin 2007 is een geschillenprocedure van kracht, die per 31 december 2007 is gewijzigd in een klachten- en geschillenprocedure. In artikel 6 van de statuten is het ontslag van bestuursleden geregeld.

2. Verantwoording

Er dient een verantwoordingsorgaan gevormd te worden waarin deelnemers, gepensioneerden en werkgever participeren.

Het verantwoordingsorgaan is op 10 april 2008 geïnstalleerd en bestaat uit 8 leden, waarvan 6 leden namens de werknemers, 1 lid namens de werkgever en 1 lid namens de gepensioneerden. Iedere geleding is gerechtigd tot het uitbrengen van één stem, waarbij de 6 werknemersvertegenwoordigers gezamenlijk één stem uitbrengen.

3. Intern toezicht

Er dient een vorm van intern toezicht te worden gekozen uit de vier mogelijkheden die de principes bieden.

Het pensioenfonds heeft per 1 januari 2008 de constructie van een one-tier board, waarbij 2 bestuursleden –de voorzitter en secretaris- belast zijn met het beleid en de overige bestuursleden toezicht uitoefenen. Op pagina 21 is het verslag van de toezichthoudende bestuursleden over het de jaren 2008 en 2009 opgenomen.

4. Rechtstreeks verzekerde regelingen

Ook deze vallen onder de reikwijdte van de principes met op de eigen situatie toegespitste bepalingen.

Bij Stichting CRH Pensioenfonds zijn geen herverzekerde regelingen.

De principes zijn met ingang van 1 januari 2006 van kracht geworden. CRH Pensioenfonds heeft de principes inmiddels volledig geïmplementeerd. De principes zijn per 1 januari 2007 wettelijk verankerd in de Pensioenwet (PW).

Financiering van de pensioenregeling

Naast de invoering per 1 januari 2007 van een aan de VPL wetgeving aangepaste pensioenregeling, is ook de wijze waarop de toekomstige pensioenopbouw wordt gefinancierd, gewijzigd.

Vanaf 1 januari 2007 betaalt de werkgever een vaste premie aan het pensioenfonds. Samen met de vaste deelnemersbijdrage voert het pensioenfonds hiervoor de pensioenregeling uit. De werkgevers en de deelnemers dragen de afgesproken vaste premie af. De vaste premie is op 1 januari 2008 aangepast. Dit is gebeurd uit hoofde van de invoering van de nieuwe overlevingstafel (generatietafel), alsmede de premieharmonisatie bij de fusie.

De premie is zodanig vastgesteld dat, behoudens calamiteiten, het pensioenfonds de pensioenopbouw kan betalen, reserves opbouwt en indexatie kan nastreven. De reserves zijn mede bedoeld om financieel zwaar weer op te vangen. De vaste premie is de pensioentoezegging en bepaalt daarmee het uiteindelijke pensioen.

Bij de vaststelling van de jaarrekening per 31 december 2009 wordt rekening gehouden met de effecten van de toegenomen levensverwachting. Vooruitlopend op de nieuwe prognosetafels van het Actuarieel Genootschap heeft het fonds hiertoe een extra voorziening getroffen. Wanneer de nieuwe overlevingstafels definitief beschikbaar komen, zal het bestuur de werkgever informeren over de gevolgen van de toegenomen levensverwachting. Vervolgens zal in overleg tussen werkgever en werknemers een nieuwe pensioentoezegging tot stand moeten komen.

Financiële positie

Samenvatting van de financiële positie van het fonds en ontwikkelingen gedurende het jaar.

	<u>Percentage</u>
Dekkingsgraad 1 januari 2009	90,2
Premiebijdragen	1,5
Uitkeringen	-/-0,2
Toeslagverlening	0,0
Wijziging rentetermijnstructuur	5,9
Beleggingsresultaat	5,9
Overige oorzaken	<u>-/- 2,9</u>
Dekkingsgraad 31 december 2009	<u>100,4</u>

De stijging van de dekkingsgraad is voornamelijk het gevolg van het positieve beleggingsresultaat. Voorts is de rekenrente waartegen de pensioenverplichtingen worden gediscoteerd gestegen in het afgelopen boekjaar. Ook dit had een positief effect op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De daling als gevolg van overige oorzaken hangt grotendeels samen met de opslag van 4,0% in verband met de extra gevormde voorziening voor aanpassing van de overlevingstafel. Ultimo 2009 bedraagt de gemiddelde rente die volgt uit de rentetermijnstructuur behorende bij de looptijd van de verplichtingen circa 3,9% (2008 3,5%).

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen twee jaar kan als volgt worden geanalyseerd:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<u>€1.000</u>	<u>€1.000</u>
Premieresultaat	2.522	8.714
Interestresultaat	37.615	-/- 93.789
Overig resultaat	<u>-/- 10.014</u>	<u>2.728</u>
Totaal	<u>30.123</u>	<u>-/- 82.347</u>

Het bestuur stelt vast dat de actuele dekkingsgraad beneden de in de ABTN vastgelegde minimumgrens van 104,5% ligt. De vereiste dekkingsgraad zoals die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de Pensioenwet bedraagt 114,5%. Ultimo 2009 is derhalve sprake van onderdekking.

Het fonds heeft in het beleidskader vastgelegd dat ruimte voor indexering bestaat wanneer de dekkingsgraad zich boven een bepaalde grens begeeft. Dit beleidskader maakt onderdeel uit van de Actuariële en bedrijfstechnische nota.

Feitelijke premie en kostendekkende premie

De feitelijke premie bedroeg in het verslagjaar €23.292. De kostendekkende premie (inclusief solvabiliteitsopslag) kwam uit op €23.200. Onder verrekening van het resultaat op kosten ad €440 betekent dit dat er sprake was van een positief resultaat van €532. De ontvangen premie heeft hiermee per saldo een positieve bijdrage geleverd.

Actuariële paragraaf

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden samengevat:

	2009	2008
	€1.000	€1.000
Premieresultaat		
Ontvangen premiebijdragen	23.292	23.928
Benodigde premie	<u>20.770</u>	<u>15.214</u>
	<u>2.522</u>	<u>8.714</u>
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten	25.521	-/- 19.642
Rentetoevoeging voorziening pens.verplichtingen	-/- 7.850	-/- 10.399
Wijziging marktrente	<u>19.944</u>	<u>-/- 63.748</u>
	<u>37.615</u>	<u>-/- 93.789</u>
Overig resultaat		
Toeslagverlening	-/- 7	0
Resultaat op waardeoverdrachten	-/- 122	-/- 183
Resultaat op sterfte	-/- 504	380
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	801	898
Resultaat op kosten	440	-/- 132
Wijziging overlevingstafel	-/- 11.723	0
Omzetting ouderdoms- in nabestaandenpensioen	729	918
Overige	<u>372</u>	<u>847</u>
	<u>-/- 10.014</u>	<u>2.728</u>
Totaal saldo van baten en lasten	<u>30.123</u>	<u>-/- 82.347</u>

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Het FTK kent twee toetsingsgrenzen.

1. Het Minimaal Vereist Vermogen. Dit bedraagt 104,5% van de Voorziening Pensioenverplichtingen. Indien het fonds niet aan deze eis voldoet is er sprake van onderdekking. Het fonds dient deze situatie van onderdekking binnen een termijn van drie jaar op te lossen.

2. Het Vereist Vermogen

Het Vereist Vermogen dient zodanig te worden vastgesteld dat de kans dat het fonds binnen een jaar wordt geconfronteerd met een dusdanige daling van de dekkingsgraad dat het vermogen daalt tot onder de Voorziening Pensioenverplichtingen kleiner of gelijk is aan 2,5%. Hierbij is gebruik gemaakt van de door De Nederlandsche Bank ontwikkelde standaardtoets. Het vereist vermogen bedraagt per 31 december 2009 114,5%.

De dekkingsgraad van Stichting CRH Pensioenfonds bedroeg per 31 december 2009 100,4%. De solvabiliteit van het fonds voldoet daarmee niet aan de eisen die door het FTK worden gesteld.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De waarmede actuaris beoordeelt de financiële positie per 31 december 2009 als onvoldoende vanwege een dekkingstekort.

Toekomstparagraaf

Gedurende het verslagjaar heeft de financiële positie van het fonds een sterk herstel laten zien. Het beleid van het bestuur is er op gericht dat de dekkingsgraad van het fonds conform het herstelplan in 2013 tenminste het niveau van het minimaal vereist vermogen zal bereiken. Dit is niet mogelijk zonder risico's te lopen. Het beleid zal er op gericht zijn om de risico's die in kaart zijn gebracht periodiek te toetsen en indien dit zinvol wordt geacht, af te dekken.

In de loop van het verslagjaar werd duidelijk dat de actuele levensverwachting de door het fonds gehanteerde veronderstellingen andermaal overtrof. Vooruitlopend op de nieuwe overlevingstafels heeft het bestuur besloten de voorzieningen hierop aan te passen. Hiermee is een bedrag gemoeid van 11,7 miljoen euro. In de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de werkgever is bepaald dat de vaste werkgeverspremie telkens na een periode van vijf jaar opnieuw kan worden vastgesteld indien actuariële en/of economische uitgangspunten daartoe aanleiding geven.

Tussentijdse wijziging van de vaste werkgeverspremie is slechts mogelijk indien er sprake is onvoorziene en ingrijpende wijzigingen die dermate zwaarwegend zijn dat een wijziging van de vaste bijdrage door de werkgever naar het oordeel van het bestuur geen uitstel kan velen. Dit kan het geval zijn indien er sprake is van een ingrijpende wijziging van de demografie van het deelnemersbestand of bij een tussentijdse wijziging van de door het fonds gehanteerde overlevingstafel. Een bestuursdelegatie is hierover reeds in overleg getreden met de werkgever. Besloten is dat wanneer het effect van de nieuwe overlevingstafel definitief bekend is, het bestuur de werkgever hierover door middel van een brief formeel op de hoogte zal stellen.

Per 1 januari 2011 zal het nationaal pensioenregister van start gaan. Dit register maakt het de (gewezen) deelnemer mogelijk om na te gaan bij welke pensioenuitvoerders hij of zij pensioen heeft opgebouwd. Door deze pensioenbedragen bij elkaar op te tellen kan de deelnemer een beter inzicht krijgen in zijn of haar pensioensituatie. Het beleid van het fonds is er op gericht om hierin volledig te kunnen participeren. De voorbereiding verloopt volledig volgens planning.

De belangrijkste doelstelling van het bestuur is het nakomen van de pensioentoezeggingen. De belangrijkste risico's die het fonds hierbij als gevolg van interne en/of externe omstandigheden loopt, staan beschreven in de risicoparagraaf op pagina 46 van dit verslag.

Vaststelling door het bestuur

Rijswijk, 18 juni 2010

Namens de werkgever:
P.J.M. Erkamp (voorzitter)

Namens de werknemers:
R.J.A. Gortzak (secretaris)

Verslag verantwoordingsorgaan Stichting CRH Pensioenfonds inzake boekjaar 2009

Inleiding

Dit oordeel is geschreven in een tijd waarin verschillende omgevingsfactoren, die niet door het Pensioenfonds te beïnvloeden zijn, in hoge mate de financiële positie van het fonds bepalen.

Hierbij valt te denken aan factoren zoals:

- historisch lage rentestand
- algehele economische malaise
- volatiliteit financiële markten
- wijziging van overlevingstafels

In de context van dit gegeven heeft het verantwoordingsorgaan (hierna VO) haar oordeel opgesteld.

Overleg

In 2009 is het VO viermaal bijeengekomen, t.w.:

- 21-01-2009 VO + DB + pensioenbureau
- 16-04-2009 VO + DB + pensioenbureau (presentatie herstelplan)
- 29-05-2009 VO + DB + pensioenbureau + actuaris (bespreken concept jaarverslag 2008)
- 18-11-2009 VO + DB + AB + pensioenbureau

Deskundigheid verantwoordingsorgaan

Op 10 november 2009 heeft 1 persoon een “introdutiebijeenkomst verantwoordingsorganen” bijgewoond.

Informatie

Om het VO in staat te stellen tot het geven van haar oordeel, is van het AB en DB de navolgende informatie ontvangen:

- concept bestuursverslag 2009, verkregen 21 mei 2010
- concept jaarrekening 2009, verkregen 21 mei 2010
- maandelijks performanceoverzichten (achtmaal verstrekt)
- besluitenlijsten van bestuursvergaderingen
- actiepuntenlijst bestuur
- herstelplan
- Benchmark pensioenbureau
- risicoanalyse
- verslag toezichthoudende bestuursleden 2008-2009

Financiële situatie

De financiële situatie van het Pensioenfonds is eind 2008 door het VO als zorgelijk gekwalificeerd. Deze kwalificatie geldt ook voor 2009.

Hoewel het fonds zich eind 2009 nog steeds onder de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,5% bevindt, wordt opgemerkt dat het fonds wél voor loopt op de prognose van het in 2009 in werking getreden herstelplan.

De aanpassing van de voorziening pensioenverplichting, als gevolg van de gewijzigde overlevingstafels heeft echter een grote invloed op de dekkingsgraad ultimo 2009 waardoor de op zich goede prestatie van het fonds in negatieve zin wordt beïnvloed.

Het VO is van mening dat het fonds zeer kwetsbaar blijft door niet door het bestuur te beïnvloeden factoren (hierboven reeds genoemd), waarbij met name de niet voorspelbare renteontwikkelingen een grote rol spelen.

Niettemin is het VO van mening dat het bestuur binnen de beschikbare ruimte zijn taak op een weloverwogen wijze heeft vervuld.

Het VO acht het van groot belang dat de premie van de werkgever op korte termijn wordt aangepast teneinde het effect van de gewijzigde overlevingstafels te kunnen opvangen.

Indexatie

Zolang het fonds onder de vereiste dekkingsgraad van 104,5% blijft, is indexatie niet mogelijk. Het VO spreekt haar zorg uit over het uitblijven van indexatie over een lange periode van jaren. De grote impact hiervan op de pensioentoezegging is naar alle waarschijnlijkheid niet meer te compenseren met toekomstige inhaalindexaties. Welke effecten dat zal hebben, laat zich moeilijk inschatten.

Beheersbaarheid risico's

Door het bestuur is een risicomatrix opgesteld, hetgeen het bestuur mogelijk maakt adequaat op onverwachte situaties in te kunnen springen.

Uitgevoerd beleid

Het VO heeft in haar oordeel over 2008, gevraagd om een grondige evaluatie van het afgelopen jaar teneinde bij volgende nieuwe onverwachte situaties nog sneller en adequater te kunnen reageren. Het VO heeft uit de beschikbare documentatie niet vast kunnen stellen of deze evaluatie heeft plaatsgevonden.

Het opstellen van de risicomatrix is weliswaar een goede zaak, maar daarmee is niet volledig voorzien in de beantwoording van de vraag naar een grondige evaluatie.

Het VO ziet de opgestelde risicomatrix als een nuttig instrument waarvan de waarde zich in het boekjaar 2010 zal moeten bewijzen.

Het VO zou graag van de ervaringen met de matrix een schriftelijke verslaglegging willen zien om hierover in een volgend verslag haar oordeel te kunnen geven.

Refererend aan het jaarverslag, de toelichting hierop en het verslag van de toezichthoudende bestuursleden, is het VO van mening dat ondanks de bijzondere omstandigheden in 2009 het bestuur zijn taak op een gedegen wijze heeft uitgevoerd.

Functioneren van de one-tier-board

De aan het VO beschikbaar gestelde informatie geeft onvoldoende inzicht in de vraag of de toezichthouders voldoende kritisch vermogen aan de dag leggen bij de toetsing van het functioneren van het DB.

Het verstrekken van de notulen van de vergaderingen van het AB zou aan het VO het gewenste inzicht geven om op dit punt tot een goed oordeel te kunnen komen.

Jaarverslag

Het VO heeft kennisgenomen van het jaarverslag over het boekjaar 2009. Na een toelichting hierop door de directie van het Pensioenbureau, zijn hierover verder geen opmerkingen.

Rijswijk, 8 juni 2010

N.A. van den Akker
Voorzitter

K.J. Heddes
Secretaris

Reactie van het Bestuur

Het bestuur van Stichting CRH Pensioenfonds heeft kennisgenomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan over het boekjaar 2009. Het bestuur waardeert de positieve en kritische instelling waarmee dit verslag is geschreven.

Het bestuur concludeert dat ten aanzien van het financiële beleid het Verantwoordingsorgaan van mening is dat het bestuur binnen de beschikbare ruimte zijn taak op een weloverwogen wijze heeft vervuld. Ook stelt het bestuur met instemming vast dat ten aanzien van het uitgevoerd beleid het verantwoordingsorgaan van mening is dat het bestuur onder de bijzondere omstandigheden in 2009 zijn taak op een gedegen wijze heeft uitgevoerd.

Het verantwoordingsorgaan geeft aan het van groot belang te vinden dat de vaste werkgeverspremie op korte termijn wordt aangepast aan de effecten van de actuele overlevingsgrondslagen. Een delegatie vanuit het dagelijks bestuur en het pensioenbureau heeft dit onderwerp reeds met de werkgever besproken. De uitvoeringsovereenkomst die de werkgever met het pensioenfonds heeft biedt hiertoe ruimte. Het bestuur benadrukt echter wel dat het geen partij is bij het tot stand komen van arbeidsvoorwaarden zoals ook de pensioentoezegging er een is. Het bestuur ziet het als zijn taak om de consequenties van de invoering van de nieuwe overlevingstafels zichtbaar te maken voor zowel werkgever als deelnemers. Met de werkgever is reeds afgesproken dat het bestuur de werkgever hierover schriftelijk zal informeren zodra de nieuwe overlevingstafels beschikbaar zijn.

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het niet heeft kunnen vaststellen dat het bestuur de gevolgen van de crisis voldoende grondig heeft geëvalueerd. Het bestuur heeft tijdens vergaderingen en de bijeenkomsten van de beleggingscommissie meerdere malen indringend gesproken over dit onderwerp. In verschillende sessies met de vermogensbeheerder is het ontstaan en verloop van de crisis uitgebreid aan de orde geweest.

Het bestuur is van mening dat een gedegen evaluatie van de crisis van groot belang is, met name om inzicht te verschaffen hoe in de toekomst met een crisis zal worden omgegaan, hoewel deze mogelijk volkomen anders van aard zal zijn dan de huidige crisis en zich weer even onverwacht zal voordoen.

Het bestuur is van mening dat het daarnaast belangrijk is om de risico's waaraan het fonds blootstaat in beeld te brengen en waar dit nuttig of noodzakelijk wordt geacht deze te beperken.

Naast heldere en tijdige rapportage over de beleggingsresultaten en de financiële positie van het fonds wordt dus in grotere mate dan voorheen de nadruk gelegd op het risicobeleid. Dit zal ook een plaats krijgen in het verslag van de toezichthoudende bestuursleden over het jaar 2010. Dit verslag komt uiteraard beschikbaar voor het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan geeft aan onvoldoende inzicht verkregen te hebben om te beoordelen of het toezichthoudende deel van het bestuur voldoende kritisch vermogen aan de dag legt bij de toetsing van het dagelijks bestuur.

Wellicht verdient het aanbeveling dat het Verantwoordingsorgaan gedurende het jaar enige malen contact heeft met vertegenwoordigers van het toezichthoudende deel van het bestuur, zodat het Verantwoordingsorgaan zich een mening kan vormen over het functioneren van dit deel van het bestuur. Het dagelijks bestuur is gaarne bereid dit eventueel voor te bespreken met het voltallige bestuur.

Verslag toezichthoudende bestuursleden Stichting CRH Pensioenfonds inzake periode 1-1-2008 tot 1-1-2010

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2008 zijn Stichting Pensioenfonds Cementbouw en Stichting CRH Pensioenfonds gefuseerd, waarbij Stichting Pensioenfonds Cementbouw de verdwijnende rechtspersoon en Stichting CRH Pensioenfonds de verkrijgende rechtspersoon was. Per die datum is ook de bestuursstructuur van Stichting CRH Pensioenfonds gewijzigd, waarbij het bestuur functioneert als een one-tier board.

De voorzitter en de secretaris vormen gezamenlijk het Dagelijks bestuur (DB). De overige bestuursleden fungeren als toezichthouders. Het bestuur (inclusief het DB) bestond per 1 januari 2008 uit 10 bestuursleden. Statutair bestaat het bestuur uit minimaal 6 en maximaal 10 bestuursleden. Per 1 januari 2008 is één bestuurslid afgetreden en per 1 juli 2009 zijn er 3 bestuursleden teruggetreden, zodat het bestuur vanaf die datum bestaat uit 2 bestuursleden (DB) en 4 toezichthouders.

De toezichthoudende bestuursleden functioneren tevens als toezichtorgaan en spreken met dit verslag hun oordeel uit over het functioneren van het DB.

Huidige one-tier board

Per 31 december 2009 hebben de navolgende personen zitting in het bestuur:

Dagelijks bestuur:

P.J.M. Erkamp – voorzitter (namens werkgever)

R.J.A. Gortzak – secretaris (namens werknemers)

Algemeen bestuur:

J.J. Boon (namens werkgever)

A.H.M. Lavrijssen (namens pensioengerechtigden)

P.J.M. Ruigrok (namens werknemers)

F.G. van Schie (namens werkgever)

Procedure bestuursbesluiten

Het DB komt zo vaak als nodig, doch minimaal 6 maal per jaar bijeen, waarbij overleg plaatsvindt met de directie van het pensioenbureau. Minimaal 6 maal per jaar vergadert het bestuur, waarbij het DB verantwoording aflegt aangaande de door haar genomen besluiten. Deze besluiten worden door het Algemeen bestuur getoetst.

Het DB kan zich laten adviseren door één of meerdere door haar in te stellen commissies. Daarnaast treedt Mercer B.V. op als adviserend actuaaris.

De volgende aandachtgebieden worden onderkend:

	Aandachtsgebied	Verantwoording ligt bij:
1.	Besturen van een organisatie	Dagelijks bestuur
2.	Wet- en regelgeving	Dagelijks bestuur + Algemeen bestuur
3.	Pensioenregelingen	Dagelijks bestuur + Algemeen bestuur
4.	Financieel technische en actuariële aspecten (incl. Vermogensbeheer)	Dagelijks bestuur + Algemeen bestuur ,
5.	Administratieve organisatie en interne controle	Dagelijks bestuur + Algemeen bestuur
6.	Uitbesteden van werkzaamheden	Dagelijks bestuur + Algemeen bestuur
7.	Communicatie	Dagelijks bestuur + Algemeen bestuur

In de verslagperiode was uitsluitend op de terreinen van Vermogensbeheer en Communicatie (inclusief deskundigheidsbevordering Bestuur) een commissie actief.

- De beleggingscommissie wordt gevormd door een lid van het DB, twee leden uit het Algemeen Bestuur, een externe onafhankelijke adviseur van Mercer Investment Consulting, alsmede de directie van het Pensioenbureau. De beleggingscommissie rapporteert aan het DB.
- De werkgroep communicatie bestaat uit een lid van het Algemeen bestuur en de directie van het pensioenbureau.

Van de vergaderingen van het DB worden notulen gemaakt, welke als input dienen voor de vergaderingen van het voltallige bestuur, waarin de door het DB genomen besluiten worden toegelicht alvorens deze worden bekrachtigd door het voltallige bestuur.

Bevindingen van de toezichthouders

Aan de hand van de notulen over de verslagperiode hebben de toezichthouders de besluitvorming getoetst van de belangrijkste besluiten, waarbij de besluiten zijn opgedeeld naar de volgende categorieën

- a. pensioenbeheer
- b. vermogensbeheer
- c. communicatie en deskundigheid
- d. bedrijfsvoering en uitbesteding

Per categorie wordt hieronder een opsomming gegeven van de in dit kader meest relevante besluiten.

Pensioenbeheer:

toeslagverlening:

Per 1-1-2008 heeft het DB besloten om de pensioenaanspraken van alle geledingen (actieven, slapers en gepensioneerden) met 1,5% te verhogen. Door de toezichthouders is vastgesteld, dat de toeslagverlening heeft plaatsgevonden conform de in de reglementen genoemde maatstaf, waarbij tevens in overeenstemming met het advies van de extern actuaaris is gehandeld. Deze toeslagverlening is -gelet op de financiële positie van het fonds per 31 december 2007- in lijn met het in de ABTN geformuleerde toeslagbeleid.

Per 1-1-2009 heeft het DB, gelet op de ontwikkeling van de financiële positie, besloten om geen toeslag te verlenen. Dit besluit wordt door de toezichthouders volledig onderschreven en is bovendien in lijn en getoetst met het in de ABTN geformuleerde toeslagbeleid.

Het DB heeft besloten om de invoering van het toeslagenlabel uit te stellen en in plaats hiervan de brief van de AFM naar alle deelnemersgeledingen te sturen. De toezichthouders hebben hiermee ingestemd.

harmonisatie vaste premie per 1-1-2008:

Op verzoek heeft Mercer een voorstel uitgebracht tot harmonisatie van de vaste premie. Voor de beide fusiepartners werden verschillende vaste premies gehanteerd tot 31-12-2007. Premiedifferentiatie na fusie bleek niet wenselijk. Bovendien moest de vaste premie worden aangepast als gevolg van de invoering van nieuwe (zwaardere) overlevingstafels. Vastgesteld is dat de geharmoniseerde (uniforme) premie niet leidt tot een wijziging van de premiemarge. Invoering van de harmonisatie heeft plaatsgevonden conform het ingediende voorstel.

belastingdienst; goedkeuring pensioenregeling:

De fiscus heeft een goedkeurende verklaring afgegeven met betrekking tot de reglementen A en B van voormalig Stichting Pensioenfonds Cementbouw. Het DB heeft besloten om de overige reglementen van Stichting CRH Pensioenfonds niet voor te leggen aan de fiscus, aangezien deze regelingen identiek (reglement 1) danwel in materiële zin mindere regelingen (reglement 2, 3, 4) zijn. De toezichthouders hebben zich met dit standpunt verenigd.

actuarieel rapport en jaarverslag boekjaar 2007:

De toezichthouders hebben kennis genomen van het actuarieel verslag alsmede van de jaarrekening. Zij stellen vast dat de actuaaris verklaart, dat het Vereist Vermogen van Stichting CRH Pensioenfonds volgens het FTK per 31-12-2007 aanwezig is. Het Vereist Vermogen van Stichting Pensioenfonds Cementbouw is niet toereikend. Er is sprake van een reservetekort. De gezamenlijke financiële positie per 31-12-2007 van de per 1-1-2008 gefuseerde fondsen is echter wel toereikend. Tevens stellen de toezichthouders vast dat er een goedkeurende accountantsverklaring voor beide fondsen is afgegeven.

actuarieel rapport en jaarverslag boekjaar 2008:

In een vergadering van het DB met de directie van het pensioenbureau en de actuaaris is het actuarieel rapport en de jaarrekening over 2008 goedgekeurd. Door de adviserend actuaaris is in de bestuursvergadering een nadere toelichting gegeven ten behoeve van de toezichthouders, die vervolgens met de stukken hebben ingestemd.

Vermogensbeheer:

rapportage vermogensbeheer:

De toezichthouders hebben op 22 april 2008 vastgesteld dat ING Investment Management als vermogensbeheerder bij voortdurende onder de benchmark heeft gepresteerd. De toezichthouders verzoeken het DB om te onderzoeken in hoeverre index beleggen een beter alternatief is voor de huidige systematiek van actief vermogensbeheer.

afdekken valutarisico:

Het DB neemt het strategische besluit om over te gaan tot afdekking van het valutarisico. Tactisch gezien is dit echter niet het juiste moment. Het DB besluit om het advies van de beleggingscommissie af te wachten. De toezichthouders kunnen zich hierin vinden. Op 25 november 2008 heeft de beleggingscommissie geadviseerd om het valuta risico op de dollar en yen voor 50% af te dekken. Dit advies is mede gebaseerd op een daartoe strekkend advies van ING Investment Management. Het advies is overgenomen en de afdekking heeft plaatsgevonden. De toezichthouders stemmen hier mee in.

afdekken renterisico:

De dekkingsgraad van het fonds per 30 oktober 2008 werd geraamd op 99,3%. De beleggingsmix is echter nog altijd onveranderd 65% vastrentend, 35% zakelijke waarden. Door de gedaalde dekkingsgraad is echter de mate waarin het renterisico is afgedekt afgenomen. De duration van de beleggingsportefeuille bedraagt ultimo oktober circa 10,7 jaar. De duration van de verplichtingen bedraagt echter ongeveer 17 jaar. Dit betekent dat bij een dalende rente de verplichtingen sterker toenemen dan de beleggingen. De beleggingscommissie is van mening dat bij het huidige niveau van de dekkingsgraad een dergelijk risico niet meer gelopen kan worden. Het DB besluit derhalve de afdekking van het renterisico te verhogen door een switch van het All Grade Fonds naar het Allgrade Long Duration Fonds. De toezichthouders delen deze visie.

Communicatie en deskundigheid

invoering startbrief t.b.v. nieuwe deelnemers vanaf 1-1-2008:

De startbrief wordt met inachtneming van een aantal redactionele wijzigingen vastgesteld. Geconcludeerd wordt dat hiermee invulling is gegeven aan de eisen die door de Pensioenwet hieraan worden gesteld.

deskundigheidsbevordering bestuur:

In de vergadering van 22 april 2008 wordt besloten om een werkgroep te installeren, die zich nader zal verdiepen in de deskundigheidsbevordering van het bestuur en daartoe een deskundigheidsplan zal opstellen. De werkgroep zal bestaan uit de heren Boesjes, De Groot, Van Heiningen en Van Schie. Begin november 2008 heeft de werkgroep een concept deskundigheidsplan opgesteld en stelt voor om begin 2009 middels invulling van de kennisreflector van SPO, een nulmeting te houden, waaraan het Algemeen bestuur, het DB en de directie van het pensioenbureau zullen deelnemen. Het DB neemt dit voorstel over. De toezichthouders onderschrijven dit besluit van harte.

In februari 2009 is de kennisreflector door alle betrokkenen ingevuld. Aan de hand van de uitkomsten zijn de tekortkomingen vastgesteld, waarna door SPO een collectieve in-house cursus is verzorgd. Na deze cursus kon worden vastgesteld dat individueel thans wordt voldaan aan kennisniveau I.

vergadering van deelnemers per 11-2 2009:

De toezichthouders stellen met genoegen vast, dat het DB een deelnemersvergadering heeft uitgeschreven voor 11 februari, met als primair doel om de deelnemers nader te informeren over de gevolgen van de financiële crisis, alsmede het besluit per 1-1-2009 om van toeslagverlening af te zien.

bericht aan deelnemers inzake ingediend herstelplan:

Het DB heeft besloten om in een brief bij de pensioenopgave (actieve deelnemers en gepensioneerden in mei 2009; slapers in september 2009) te informeren over het ingediende herstelplan. Daarnaast is besloten om het herstelplan integraal op de website van het fonds te plaatsen. In de brief zijn de betrokkenen daarop attent gemaakt.

Tevens is besloten om ieder kwartaal een update op de website te plaatsen aangaande de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De toezichthouders hebben vastgesteld, dat hieraan uitvoering wordt gegeven.

Evaluatie functioneren bestuur:

Het DB heeft in haar vergadering van 15 september 2009 een evaluatie uitgevoerd aangaande het functioneren van het voltallige bestuur en daarover een positief oordeel uitgesproken en dit ter kennis gebracht aan de toezichthouders.

Bedrijfsvoering en uitbesteding

benoemingen per 1-1-2008:

In het kader van de fusie hebben per 1-1-2008 de navolgende benoemingen plaatsgevonden: De heren Gortzak en Erkamp worden benoemd als leden van het Dagelijks bestuur; Ernst & Young wordt benoemd tot accountant van het fonds;

Mercer wordt benoemd tot actuaaris van het fonds; de heren Boesjes en Van Heiningen worden benoemd tot respectievelijk directeur en adjunct-directeur van het pensioenbureau; de beleggingscommissie wordt door het bestuur als volgt samengesteld: J. Boon, R. Boesjes, P. Erkamp, G. van Heiningen en P. Ruigrok. De toezichthouders hebben vastgesteld dat deze besluiten in overeenstemming met het in 2007 genomen fusiebesluit alsmede de statuten per 1-1-2008, zijn genomen.

vaststellen reglement verantwoordingsorgaan 26-2-2008:

met de vaststelling van het reglement kan het verantwoordingsorgaan definitief worden geïnstalleerd, waarmee invulling is gegeven aan de eisen, die de Pensioenwet in het kader van Pensionfund Governance hieraan stelt.

administratieovereenkomst tussen CRH Nederland en Stichting CRH Pensioenfonds:

per 1 januari 2008 is een vernieuwde administratieovereenkomst gesloten tussen Stichting CRH Pensioenfonds en CRH Nederland B.V. Inhoudelijk zijn er geen significante wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de vorige, door de DNB goedgekeurde, versie.

Door Hewitt is in opdracht van de werkgever getoetst in hoeverre het pensioenbureau marktconform werkt. Uit deze rapportage is naar voren gekomen, dat de effectiviteit van het Pensioenbureau als goed kan worden betiteld tegen gemiddeld lagere kosten.

melding reservetekort aan DNB:

De toezichthouders hebben vastgesteld dat het DB tijdig melding heeft gemaakt bij DNB van het ontstaan van een reservetekort.

Ultimo oktober 2008 daalde de dekkingsgraad onder de grens van het minimaal vereiste vermogen. Het pensioenbureau heeft namens het DB melding gemaakt van het dekkingstekort bij DNB. Het DB concludeert dat thans naast een langetermijn herstelplan er nu ook een korte termijn herstelplan dient te komen en heeft daartoe begin november 2008 een actie uitgezet bij Mercer. Verder heeft het DB in overleg met het pensioenbureau besloten om vanaf 1-1-2009 de waardeoverdrachten op te schorten. De toezichthouders zijn van mening dat het Fonds daarmee adequaat op deze situatie heeft gereageerd. In februari/maart 2009 heeft Mercer in samenspraak met het DB een herstelplan voorbereid. In de vergadering van 18 maart 2009 is door de actuaaris een presentatie van het herstelplan gegeven in de bestuursvergadering. De toezichthouders hebben geconstateerd dat er sprake is van een sluitend herstelplan en stemmen in met het voorstel van het DB om dit herstelplan bij de DNB in te dienen.

Daarnaast is vastgesteld, dat op 29-6-2009 de DNB haar goedkeuring heeft gegeven aangaande het ingediende herstelplan.

Integratie pensioenadministratie van v/h Stichting Pensioenfonds Cementbouw:

Besloten is om per 1-1-2008 de deelnemersadministratie van v/h Stichting Pensioenfonds Cementbouw, welke extern werd gevoerd door Hewitt Associates, per 1-1-2008 te integreren met de deelnemersadministratie van Stichting CRH Pensioenfonds. Aan de leverancier van het administratiepakket (Conpackage) werd gevraagd om een conversievoorstel uit te werken. De toezichthouders hebben vastgesteld dat het uitgebrachte voorstel, waarbij de operationele conversie door het pensioenbureau werd uitgevoerd, binnen de overeengekomen tijd is uitgevoerd. Tijdens dit proces is door het pensioenbureau vastgesteld, dat er onvolkomenheden zaten in de deelnemersadministratie van Stichting Pensioenfonds Cementbouw. Deze onvolkomenheden zijn door het pensioenbureau uitgezocht en hersteld. Door de externe accountant is een controle uitgevoerd, waarbij is vastgesteld dat de geconverteerde aanspraken sluiten met de oorspronkelijke aanspraken. Er is een goedgekeurde accountantsverklaring afgegeven bij de conversie.

Risicoanalyse:

In opdracht van het DB is door het pensioenbureau een risicoanalyse opgesteld. Hierbij is aan de hand van het "FIRM" model van de DNB in kaart gebracht aan welke risico's het fonds bloot staat. Het DB is van mening dat hiermee een goede eerste aanzet is gegeven, maar dat de analyse gezien moet worden als een working-paper, welke in de toekomst bij voortdurende zal worden geactualiseerd. In de vergadering met de toezichthouders is deze analyse aan de orde geweest en nader toegelicht. De toezichthouders zijn content met de wijze waarop de analyse is vormgegeven en zien dit document als een goede leidraad ter ondersteuning van hun toezichtstaken.

Conclusie en aanbevelingen

Alhoewel de toezichthouders hebben geconstateerd dat na invoering van het nieuwe bestuursmodel per 1-1-2008, het voor zowel het DB als de toezichthouders wat tijd heeft gekost om aan de nieuwe structuur en rolverdeling te wennen, zijn zij van mening dat thans het bestuursmodel uitstekend werkt. Als grote verdienste van dit model, wordt gezien dat de besluitvorming, mede door de frequentie waarmee het toezicht plaatsvindt, efficiënt en adequaat verloopt.

Alhoewel de toezichthouders inzage hebben in de notulen van het DB, die overigens ook in de vergaderingen met het voltallige bestuur mondeling aan de orde komen, vinden zij toezending van deze notulen na goedkeuring door het DB, wenselijk.

Stichting CRH Pensioenfonds

In duizenden euro

1. Balans per 31 december (na voorgestelde bestemming saldo van baten en lasten)

		<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>toelichting</i>	1.000 EUR	1.000 EUR
ACTIEF			
A. Beleggingen voor risico pensioenfonds	(2.1)		
1. Aandelen		112.115	84.550
2. Vastrentende waarden		193.550	175.715
3. Derivaten	(2.2)	-/- 975	1.881
B. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen			
1. Garantiecontracten		9.282	10.988
C. Vorderingen en overlopende activa	(2.3)	1.081	2.525
D. Liquide middelen	(2.4)	1.266	1.309
		<u>316.319</u>	<u>276.968</u>
PASSIEF			
A. Stichtingskapitaal en reserves			
I. Overige reserves	(2.5)	1.331	-/- 28.792
B. Technische voorzieningen	(2.6)		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds		290.421	290.312
Herverzekeringsdeel voorziening pensioenverplichtingen		9.282	10.988
Overige technische voorzieningen		14.370	3.115
C. Schulden en overlopende passiva	(2.7)	915	1.345
		<u>316.319</u>	<u>276.968</u>
Dekkingsgraad (in %)		100,4	90,2

Stichting CRH Pensioenfonds

In duizenden euro

2. Staat van baten en lasten per 31 december 2009

		<u>2009</u>	<u>2008</u>
		1.000	1.000
	<i>toelichting</i>	EUR	EUR
BATEN			
A. Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	(3.1)	23.292	23.928
B. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	(3.2)	25.521	-/- 19.642
C. Overige baten	(3.3)	273	1.408
		<u>49.086</u>	<u>5.694</u>
LASTEN			
D. Pensioenuitkeringen	(3.4)	6.811	6.097
E. Pensioenuitvoeringskosten	(3.5)	716	1.283
F. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds:	(3.6)		
- Pensioenopbouw		19.978	15.214
- Indexering en overige toeslagen		7	0
- Rentetoevoeging		7.781	10.325
- Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor Pensioenuitkeringen		-/-6.988	-/- 6.289
- Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten		-/- 1.153	-/- 1.151
- Wijziging marktrente		-/- 19.833	63.599
- Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		337	54
- Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		-/- 20	-/- 1.299
G. Mutatie overige technische voorzieningen	(3.7)	11.255	-/- 253
H. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen		0	0
I. Saldo overdrachten van rechten	(3.8)	-/- 215	129
J. Overige lasten	(3.9)	287	332
		<u>18963</u>	<u>88.041</u>
Saldo van baten en lasten		<u>30.123</u>	<u>-/- 82.347</u>

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is toegevoegd aan de overige reserves.

Stichting CRH Pensioenfonds

In duizenden euro

3. Kasstroomoverzicht over 2009

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	24.247	25.492
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	540	2.328
Betaalde pensioenuitkeringen	-/- 7.658	-/- 7.478
Betaald in verband met overdracht van rechten	-/- 296	-/- 2.205
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-/- 1.230	-/- 1.469
Ontvangen uitkeringen van herverekeraar	1.384	1.045
Betaalde premies herverekening	-/- 38	-/- 34
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	<u>16.949</u>	<u>17.679</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	1.783	157.680
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	12.718	9.496
Aankopen beleggingen	-/- 31.573	-/- 188.193
Betaalde kosten van vermogensbeheer	80	-/- 153
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	<u>-/- 16.992</u>	<u>-/- 21.170</u>
Netto-kasstroom in jaar	<u>-/- 43</u>	<u>-/- 3.491</u>
Liquide middelen per 31 december	1.266	1.309
Liquide middelen per 1 januari	1.309	4.800
Mutatie liquide middelen	<u>-/- 43</u>	<u>-/- 3.491</u>

Stichting CRH Pensioenfonds

Toelichting op de jaarrekening

Bedragen in deze toelichting luiden in duizenden euro, tenzij expliciet anders aangegeven.

1 Algemene toelichting

1.1 Informatie over het pensioenfonds

Stichting CRH Pensioenfonds is opgericht in 1946 en is statutair gevestigd te Rijswijk.

Het doel van Stichting CRH Pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerde deelnemers en hun nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Ook voorziet het fonds in voortzetting van de pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een collectieve beschikbare premieregeling. De werkgever stelt jaarlijks een vaste premie ter beschikking. Deze premie wordt aangewend voor de aanspraken op basis van het pensioenreglement, de voor de uitvoering noodzakelijke uitvoeringskosten en de aan te houden buffers. Alle actuariële- en beleggingsrisico's zijn voor rekening van de verzekerden van het fonds. Door betaling van genoemde premie voldoet de werkgever aan al haar verplichtingen. De werkgever kan niet aansprakelijk gesteld worden voor een tekort van het fonds. Evenmin kan de werkgever aanspraak maken op enig overschot van het fonds. Wanneer het fonds financieel ernstig tekort komt, is het mogelijk dat de jaarlijkse opbouw en/of de reeds opgebouwde aanspraken (tijdelijk) worden verlaagd.

Herverzekeringsbeleid

Het fonds heeft het nabestaanden- en wezenpensioen op risicobasis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij door middel van een stop-lossdekking. Het huidige contract is per 1 januari 2008 van kracht geworden.

1.2 Grondslagen bij de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van de wettelijke bepalingen van Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfonds. toe. Alle bedragen zijn vermeld in euro's.

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs, met uitzondering van de beleggingen en de voorziening voor pensioenverplichtingen die zijn gewaardeerd tegen reële waarde.

De jaarrekening luidt in euro's en alle bedragen zijn afgerond naar duizendtallen (EUR 1.000), tenzij anders is vermeld.

1.3 Samenvatting van belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

1.3.1 Valutaomrekening

De jaarrekening luidt in euro's. De euro is tevens de functionele valuta van het fonds.

Transactie in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling danwel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

De koers op balansdatum van de euro ten opzichte van de belangrijkste valuta is:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
US Dollar	1,43475	1,39005
Japanse Yen	133,56805	126,008
Britse Pond	0,88845	0,96685

1.3.2 Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo las zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

1.3.3 Financiële instrumenten

Vrijwel alle activa en passiva van het pensioenfonds zijn financiële instrumenten.

Bij de eerste verwerking van een financieel actief of financiële verplichting wordt dit actief of deze verplichting gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen terzake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn¹. De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie of schattingsmethoden. Bij deze schattingsmethoden wordt de reële waarde benaderd:

- door deze af te leiden uit de reële waarde van zijn bestanddelen of een soortgelijk instrument indien voor de bestanddelen ervan of een soortgelijk instrument wel een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen; of
- met behulp van algemeen aanvaarde waarderingsmodellen en waarderings technieken.

De waardering na eerste verwerking hangt af van de classificatie van het financiële instrument.

Financiële activa als onderdeel van de beleggingsportefeuille

Deze categorie wordt na de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde zonder aftrek van eventuele transactiekosten bij vervreemding. Baten of lasten die voortvloeien uit veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige vorderingen en financiële verplichtingen

Overige vorderingen en financiële verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald door middel van de effectieve-rentemethode verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

1.3.4 Beleggingen

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen worden gewaardeerd tegen de beurskoers per balansdatum. Voor aandelen en participaties in instellingen welke niet beursgenoteerd zijn wordt de reële waarde benaderd met algemeen aanvaarde waarderingsmodellen, hoofdzakelijk gebaseerd op de discounted cashflow methode.

Vastrentende waarden

Hieronder zijn opgenomen:

- Obligaties;
- Hypothecaire leningen, leningen op schuldbekentenis en andere waardepapieren met een vaste of variabele rente;
- Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden;
- Deposito's.

Beursgenoteerde obligaties en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers per balansdatum. Voor obligaties en participaties in instellingen welke niet beursgenoteerd zijn wordt de reële waarde benaderd met algemeen aanvaarde waarderingsmodellen, hoofdzakelijk gebaseerd op de discounted cashflow methode.

Hypothecaire leningen, leningen op schuldbekentenis en andere waardepapieren met een vaste of variabele rente worden gewaardeerd tegen de geschatte toekomstige netto kasstromen die uit de beleggingen zullen toevloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel, waaronder het krediet- en liquiditeitsrisico, en de looptijd van de belegging.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten die zijn afgeleid van meer traditionele producten zoals aandelen en obligaties. Voorbeelden van derivaten zijn valutatermijncontracten, interest rate swaps, futures, swaptions en credit default swaps. Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering per balansdatum, of als deze er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Posities uit hoofde van derivatencontracten worden opgenomen onder de beleggingen.

1.3.5 Vorderingen, liquide middelen en schulden

Vorderingen die geen deel uitmaken van de beleggingsportefeuille, liquide middelen en schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering van vorderingen wordt zo nodig rekening gehouden met waardeverminderingen wegens oninbaarheid.

1.3.6 Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente welke is gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB. Voorts is bij het bepalen van de voorziening pensioenverplichtingen rekening gehouden met een voorzienbare trend in overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetafel 2008-2050 van het CBS.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken dienstjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de aanspraken en de reeds ingegane pensioenen geïndexeerd worden en in hoeverre dit zal gebeuren. Indexatiebesluiten welke voor balansdatum hebben plaatsgevonden worden meegenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

De bij de berekening in aanmerking genomen partnerfrequenties voor mannen en vrouwen zijn gebaseerd op statistieken van CBS. Voor de verzekering van het nabestaandenpensioen is aangenomen dat de partner drie jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw. Met toekomstige administratie- en excassokosten wordt rekening gehouden door een opslag te hanteren van 1,25% van de pensioengrondslagsom ter dekking van de administratiekosten en 2% van de netto premie in verband met toekomstige excassokosten.

De jaarlijkse pensioenopbouw van de arbeidsongeschikte deelnemers is begrepen in de opgebouwde aanspraken. Voor de toekomstige opbouw van deze deelnemers is in de voorziening pensioenverplichtingen begrepen de contante waarde van de toekomstige vrijgestelde premies. Hierbij wordt rekening gehouden met de mate van premievrije opbouw, die afhankelijk is van de mate van arbeidsongeschiktheid. Hierbij is ervan uitgegaan dat er geen revalidatie zal plaatsvinden. Tevens is rekening gehouden met de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum die naar verwachting arbeidsongeschiktheid zullen worden verklaard. Met betrekking tot deze laatste categorie is de verplichting geschat op basis van ervaringscijfers.

1.3.7 Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Premiebijdragen

Als premiebijdragen worden verantwoord de op het boekjaar betrekking hebbende bijdragen van werkgevers en deelnemers welke voor het boekjaar zijn vastgesteld, respectievelijk bekend zijn geworden, waarbij rekening is gehouden met eventueel verleende premiekortingen en/of premieopslagen.

Beleggingsresultaten

Beleggingsresultaten bestaan uit:

- Directe beleggingsopbrengsten
- Indirecte beleggingsopbrengsten
- In aftrek gebrachte kosten van vermogensbeheer

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op ontvangen huren, dividenden en rente. Huuropbrengsten worden lineair opgenomen gedurende de huurperiode. Dividenden worden in de staat van baten en lasten verwerkt indien het fonds daarop recht heeft verkregen en hun ontvangst waarschijnlijk is. Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de staat van baten en lasten verwerkt indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

De indirecte beleggingsopbrengsten hebben betrekking op gerealiseerde en onrealiseerde waardeinstijgingen of waardedalingen van de beleggingen.

De in aftrek gebrachte kosten van vermogensbeheer hebben betrekking op de exploitatie-kosten van vastgoed (inclusief reparatie en onderhoud) gedurende de verslagperiode alsmede met de overige kosten van vermogensbeheer.

Pensioenuitkeringen

Pensioenen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De kosten worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Saldo overdrachten van rechten

De bij overdracht van pensioenen bepaalde overdrachtswaarden zijn gebaseerd op de wettelijke berekeningsgrondslagen. De in- en uitgaande waardeoverdrachten worden toegerekend aan het verslagjaar waarin de bijbehorende pensioenaanspraken zijn verwerkt.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

De mutatie voorziening voor pensioenverplichtingen bestaat uit de volgende componenten:

Pensioenopbouw: de kosten van één jaar inkoop; toerekening vindt plaats aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt.

Toeslagen: de indexering wordt als last verwerkt voor zover vóór balansdatum een besluit daartoe genomen is.

Rentetoevoeging: de voorziening wordt opgericht op basis van de nominale rente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur met een looptijd van één jaar.

Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten: de vrijval wordt ten gunste van het resultaat verwerkt in de periode waarin de lasten bij de berekening aan de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente: het effect van de aanpassing van de marktrente gedurende het jaar op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt ultimo het verslagjaar bepaald en in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten: het saldo van actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarin zij betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten worden opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

1.4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de directe methode. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten. Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Het aan koersveranderingen toe te schrijven verschil tussen de in het kasstroomoverzicht gerapporteerde totale netto-kasstroom en de mutatie van de in de balans opgenomen geldmiddelen wordt afzonderlijk in het kasstroomoverzicht vermeld als onderdeel van de aansluiting tussen de netto-kasstroom en de balansmutatie van de geldmiddelen. Onder liquide middelen zijn opgenomen de bij banken aangehouden rekening-courantsaldi alsmede deposito's en callgelden.

Stichting CRH Pensioenfonds

2 Toelichting op de balans

2.1 *Beleggingen*

Het verloop van de beleggingen is als volgt.

2009

	<u>Aandelen</u>	<u>Vastrentende</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
	waarden	waarden	beleggingen	
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
Stand per 1 januari	84.550	175.715	1.881	262.146
Aankopen	5.823	25.750	0	31.573
Verkopen	-/- 1.783	0	-/- 5.556	-/- 7.339
Herwaardering	23.525	-/- 7.915	2.700	18.310
Stand per 31 december	112.115	193.550	-/- 975	304.690

Specificatie per regio

	<u>Aandelen</u>	<u>Vastrentende</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
	waarden	waarden	beleggingen	
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
EU overig	78.020	184.298	-/- 975	261.343
Noord-Amerika	19.928	-/- 203		19.725
Azië/Pacific	9.767			9.767
Overige	4.400	9.455		13.855
Totaal	112.115	193.550	-/- 975	304.690

Specificatie per bedrijfstak

	<u>Aandelen</u>	<u>Vastrentende</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
	waarden	waarden	beleggingen	
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
Overheid		88.956		88.956
Financiële instellingen	11.956	17.942	-/- 975	28.923
Nijverheid, handel, industrie	29.448	72.117		101.565
IT, telecom	8.916			8.916
Energie	0			0
Overige	61.795	14.535		76.330
Stand per 31 december 2009	112.115	193.550	-/- 975	304.690

2008

	<u>Aandelen</u>	<u>Vastrentende</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
		waarden	beleggingen	
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
Stand per 1 januari	93.772	166.867	0	260.639
Aankopen	93.552	94.641	0	188.193
Verkopen	-/- 55.507	-/- 102.173		-/- 157.680
Herwaardering	-/- 47.267	16.380	1.881	-/- 29.006
Stand per 31 december	84.550	175.715	1.881	262.146

Specificatie per regio	<u>Aandelen</u>	<u>Vastrentende</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
		waarden	beleggingen	
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
EU overig	73.143	162.836	1.881	237.860
Noord-Amerika	14.715	8.472		23.187
Azië/Pacific	7.620	0		7.620
Overige	-/- 10.928	4.407		-/- 6.521
Totaal	84.550	175.715	1.881	262.146

Specificatie per bedrijfstak	<u>Aandelen</u>	<u>Vastrentende</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
		Waarden	beleggingen	
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
Overheid		93.815		93.815
Financiële instellingen	8.018	16.372	1.881	26.271
Nijverheid, handel, industrie	17.843	45.127		62.970
IT, telecom	6.272			6.272
Onroerend goed	478			478
Overige	51.939	20.401		72.340
Stand per 31 december 2009	84.550	175.715	1.881	262.146

2.2 Derivaten

Het fonds maakt gebruik van derivaten om risico's af te dekken. Het is het beleid van het fonds om geen derivaten af te sluiten voor speculatieve doeleinden. Het kenmerk van derivaten is dat bij het aangaan van het contract veelal geen kasstromen plaatsvinden (waarde nihil) maar dat door de hoge mate van 'leverage' de waarde van de contracten nadien erg volatiel is en een grote impact kan hebben op het resultaat van het fonds. De volgende tabel laat de marktwaarde van de derivaten zien in relatie

tot de onderliggende waarden. De onderliggende waarde is de maatstaf op basis waarvan waardeveranderingen worden gemeten en afgerekend.

	<u>2009</u>			<u>2008</u>		
	Actief	Passief	Onderliggende waarde	Actief	Passief	Onderliggende waarde
Renteswaps	10	985	30.106	1.901	20	21.674

2.3 Vorderingen en overlopende activa

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Lopende intrest	42	17
Zwitserleven, rekening courant	0	1.259
Aanvullingsfonds Cementbouw	955	824
Te vorderen premies werkgevers	0	241
Te vorderen beheer en transitie fee ING	48	106
Te vorderen waardeoverdrachten	0	8
Overige	36	70
Stand ultimo boekjaar	1.081	2.525

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

2.4 Overige activa

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Liquide middelen ultimo boekjaar	1.266	1.309

Onder de liquide middelen zijn opgenomen de tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

2.5 Stichtingskapitaal en reserves

Het verloop is als volgt:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Stand ultimo vorig boekjaar	-/- 28.792	53.555
Bestemming resultaat boekjaar	30.123	-/- 82.347
Stand ultimo boekjaar	1.331	-/- 28.792

De pensioenwet stelt eisen aan het eigen vermogen van pensioenfondsen. De voor het fonds relevante kengetallen in relatie tot de dekkingsgraad zijn als volgt.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Minimaal vereist eigen vermogen	104,5%	104,5%
Vereist eigen vermogen	114,5%	112,3%
Dekkingsgraad ultimo boekjaar	100,4%	90,2%

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als dekkingstekort. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model.

De dekkingsgraad wordt bepaald als het vermogen van het fonds gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen.

Herstelplan

Per 30 maart 2008 is het fonds in een situatie van reservetekort beland. Op 20 oktober heeft het fonds een lange termijn herstelplan ingediend bij DNB. In dit plan werd geconcludeerd dat de dekkingsgraad berekend op marktwaarde zich ruim binnen de gestelde termijn van 15 jaar ontwikkelt tot het niveau van het Vereist Vermogen.

Op 19 november 2008 heeft het fonds aan DNB gemeld dat er ultimo oktober 2008 sprake is van een dekkingstekort. Op grond hiervan heeft het fonds op 31 maart 2009 een gecombineerd herstelplan voor de korte en lange termijn ingediend. Per brief d.d. 29 juni 2009 heeft DNB medegedeeld in te stemmen met het langetermijnherstelplan als bedoeld in artikel 138, lid 2 PW en met het kortetermijnherstelplan als bedoeld in artikel 140, lid 2 PW. Het herstelplan laat zien dat het fonds binnen de vastgestelde termijn van 5 jaar herstelt naar een dekkingsgraad boven het minimaal vereist vermogen. Deze doelstelling wordt bereikt door de toeslagverlening in die periode te beperken.

2.6 Technische voorzieningen

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen	290.421	290.312
Voorziening pensioenverplichtingen herverzekering	9.282	10.988
Overige technische voorzieningen	14.370	3.115
Stand ultimo boekjaar	<u>314.073</u>	<u>304.415</u>

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Stand per 1 januari	290.312	209.859
Toevoeging pensioenopbouw	19.978	15.214
Indexatie en overige toeslagen	7	0
Rentetoevoeging	7.781	10.325
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-/- 6.988	-/- 6.289
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-/- 1.153	-/- 1.151
Wijziging marktrente	-/- 19.833	63.599
Mutatie overdracht van rechten	337	54
Overige mutaties	-/- 20	-/- 1.299
Stand per 31 december	<u>290.421</u>	<u>290.312</u>

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Actieven	146.125	154.538
Slapers	62.942	61.799
Gepensioneerden	81.354	73.975
Netto pensioenverplichtingen	<u>290.421</u>	<u>290.312</u>

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Overige technische voorzieningen

Voorziening Invaliditeitspensioen

Het verloop van de voorziening Invaliditeitspensioen is als volgt.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Stand 1 januari	1.000 EUR	1.000 EUR
Mutatie boekjaar	1.309	1.338
Stand 31 december	-/- 14	-/- 29
	<u>1.295</u>	<u>1.309</u>

Deze voorziening omvat de contante waarde van de ingegane WAO-hiaatpensioenen. Deze voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

IBNR Arbeidsongeschiktheid

Het verloop van de voorziening Invaliditeitspensioen is als volgt.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Stand 1 januari	1.000 EUR	1.000 EUR
Mutatie boekjaar	1.806	2.017
Stand 31 december	-/- 454	-/- 211
	<u>1.352</u>	<u>1.806</u>

Deze voorziening heeft betrekking op schadegevallen als gevolg van arbeidsongeschiktheid die al wel is opgetreden maar nog niet bij het fonds is gemeld omdat gedurende de eerste twee jaar zieke werknemers door de werkgever worden doorbetaald. De omvang van de niet gemelde schade is geraamd op twee maal de jaarpremie voor voortzetting van de pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid.

Voorziening aanpassing overlevingstafel

Het verloop van de voorziening aanpassing overlevingstafel is als volgt.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Stand 1 januari	1.000 EUR	1.000 EUR
Mutatie boekjaar	0	0
Stand 31 december	11.723	0
	<u>11.723</u>	<u>0</u>

Deze voorziening heeft betrekking op de geraamde effecten van de meest actuele overlevingsgrondslagen. Invoering van de nieuwe overlevingstafels zal naar schatting leiden tot een toename van de technische voorzieningen met 4%. Dit percentage is bepaald op basis van de CBS prognosetafel 2008-2050 met leeftijdsterugstellingen voor mannen en vrouwen van 2 respectievelijk 1 jaar.

2.7 Schulden en overlopende passiva

Schulden pensioenactiviteiten:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
- Verschuldigd aan depot bij Aegon	0	324
- Schulden aan werkgevers	405	431
- Te betalen loonheffing	233	212
- Te betalen advies- en administratiekosten	205	288
Overige	72	90
Stand ultimo boekjaar	<u>915</u>	<u>1.345</u>

De schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Stichting CRH Pensioenfonds

3. Toelichting op de staat van baten en lasten

3.1 Premiebijdragen

De premiebijdragen van de aangesloten ondernemingen en deelnemers zijn als volgt.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
		1.000
	1.000 EUR	EUR
Werkgeversdeel	18.366	18.952
Werknemersdeel	4.926	4.976
	<u>23.292</u>	<u>23.928</u>

De kostendekkende premie is als volgt opgebouwd.

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000	1.000
	EUR	EUR
Actuariële premie benodigd in verband met onvoorwaardelijke verplichtingen	19.756	14.294
Opslag voor het in stand houden van het eigen vermogen	2.430	2.587
Opslag voor uitvoeringskosten	1.014	1.027
Totaal	<u>23.200</u>	<u>17.908</u>

3.2 Beleggingsresultaten

Het resultaat op beleggingen is als volgt.

2009

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR
Direct resultaat	2.729	4.217		183	7.129
Waardeveranderingen	23.526	-/- 7.914	2.700		18.312
Kosten vermogensbeheer	-/- 28	-/- 52			-/- 80
Totaal	26.283	-/- 3.645	2.700	183	25.521

2008

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
	1.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR		1.000 EUR
Direct resultaat	2.413	6.918		186	9.517
Waardeveranderingen	-/- 47.267	16.380	1.881		-/- 29.006
Kosten vermogensbeheer	54	99			153
Totaal	-/- 44.908	23.199	1.881	186	-/- 19.642

Kosten van vermogensbeheer	2009	2008
	1.000 EUR	1.000 EUR
Transactiekosten	60	355
Korting beheervergoeding	140	202
Saldo	-/- 80	153

3.3 Overige baten

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Winstaandeel herverzekeringscontract	0	1.248
Ontvangen FVP-bijdragen	207	138
Diversen	66	22
	273	1.408

3.4 Pensioenuitkeringen

	<u>Aantallen</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	31-12-2009	1.000 EUR	1.000 EUR
Ouderdompensioen	547	5.280	4.737
Nabestaandenpensioen	181	1.511	1.327
Wezenpensioen	43	20	33
Overige uitkeringen	0	0	0
	<u>787</u>	<u>6.811</u>	<u>6.097</u>

3.5 Pensioenuitvoeringskosten

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Pensioenbureau	387	435
Kosten pensioenadministratiepakket	31	152
Advies- en actuariskosten	181	562
Kosten accountant	52	51
Kosten juridisch adviseur	0	7
Kosten toezichthouders	17	24
Kosten beleggingsadviseur	18	28
Opleidingskosten	13	0
Diversen	17	24
	<u>716</u>	<u>1.283</u>

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

De accountantskosten, zoals hierboven opgenomen als onderdeel van de pensioenuitvoeringskosten, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Controle van de jaarrekening	<u>52</u>	<u>51</u>
	52	51

3.6 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Stand per 1 januari	290.312	209.859
Pensioenopbouw	19.978	15.214
Toeslagverlening	7	0
Rentetoevoeging	7.781	10.325
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en –uitvoeringskosten	-/- 8.141	-/- 7.440
Wijziging marktrente	-/- 19.833	63.599
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	337	54
Wijziging uit hoofde van verhoging levenskansen	0	0
Overige mutaties	-/- 20	-/- 1.299
Stand per 31 december	<u>290.421</u>	<u>290.312</u>

De post pensioenopbouw betreft de kosten van één jaar diensttijdopbouw. Er heeft over 2008 en 2009 geen toeslagverlening plaatsgevonden. De rentetoevoeging is gebaseerd op 2,544% (2008 4,696%) en betreft de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur aan het begin van het boekjaar. De marktrente op basis van de rentetermijnstructuur behorend bij het profiel van de verplichtingen bedraagt per ultimo verslagjaar 3,9% (2008 3,5%) tegen 3,5% (2008 4,8%) aan het begin van het verslagjaar. De omrekening naar de nieuwe rentetermijnstructuur is opgenomen in de post wijziging marktrente. Deze rentestijging weerspiegelt de daling van de voorziening pensioenverplichtingen. De wijziging uit hoofde van overdracht van rechten heeft voor €379.508 betrekking op de actuariële waarde van inkomende waardeoverdrachten en voor €43.580 op uitgaande waardeoverdrachten.

3.7 Mutatie overige technische voorzieningen

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Voorziening Invaliditeitspensioen	-/- 14	-/- 29
Voorziening Arbeidsongeschiktheid IBNR	-/- 454	-/- 211
Voorziening Aanpassing Overlevingstafel	11.723	-/- 13
	<u>11.255</u>	<u>-/- 253</u>

3.8 Saldo overdracht van rechten

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Inkomende waardeoverdrachten	532	2.288
Uitgaande waardeoverdrachten	317	2.417
	<u>-/-215</u>	<u>129</u>

3.9 Overige lasten

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	1.000 EUR	1.000 EUR
Afkopen	14	78
WAO-hiaat	142	137
WAO-excedent	93	83
Premie herverzekering	38	34
Overig	0	0
	<u>287</u>	<u>332</u>

Stichting CRH Pensioenfonds

4. Risicobeheer

Solvabiliteitsrisico

In het jaarverslag is ingegaan op de beleidsmatige aspecten van het risicobeheer. In deze paragraaf worden de kwantitatieve en kwalitatieve toelichtingen op de posten in de balans opgenomen. Het bestuur van het fonds houdt toezicht op het beheersen van de risico's. Hiertoe is in het boekjaar een matrix opgesteld aan de hand waarvan de diverse risico's periodiek worden getoetst.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen om te kunnen voldoen aan haar (toekomstige) pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten conform de richtlijnen welke bepaald zijn door de toezichthouder. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad en het vereist eigen vermogen. Onderstaand ziet u de solvabiliteit van het fonds berekend op basis van de door de toezichthouder voorgeschreven methodiek waarbij gekeken wordt naar beschikbaarheid van buffers ter dekking van de diverse risico's welke een impact hebben op de mate waarin het fonds in staat wordt geacht te kunnen voldoen aan haar toekomstige verplichtingen.

De dekkingsgraad van het fonds steeg in het afgelopen boekjaar van 90,2% op 1 januari tot 100,4% op 31 december 2009.

Vereist vermogen

Zoals hiervoor genoemd dient het fonds op grond van de pensioenwet te beschikken over een Vereist Vermogen. Hierbij wordt voor een zestal risicofactoren het effect gemeten van een onmiddellijke verandering op het vermogen.

1. Renterisico (SI)

Bij de bepaling van het renterisico wordt uitgegaan van de meest ongunstige wijziging van de rentetermijnstructuur (c.q. een daling van de rente) volgens een vastgestelde tabel. Een daling van de rente leidt tot een verhoging van de voorziening en tot een waardestijging van de vastrentende waarden. Het saldo van deze twee effecten vormen samen het renterisico.

Het renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in de markrentetarieven. Het door het fonds gelopen risico wegens fluctuaties in de markrentes heeft zowel betrekking op de vastrentende beleggingen als op de voorziening pensioenverplichtingen. Als de rente stijgt of daalt heeft effect op de marktwaarde van de beleggingen en de pensioenverplichtingen. De rentegevoeligheid van het fonds is afhankelijk van de gemiddelde looptijd van de vastrentende beleggingen ten opzichte van de gemiddelde looptijd van de pensioenverplichtingen. Het fonds beheerst het renterisico door de gemiddelde looptijd van de beleggingen te verlengen. Het fonds belegt hiertoe in het INI All Grade Long Duration Fonds dat door middel van renteswaps de gemiddelde looptijd van de vastrentende beleggingen heeft verlengd tot 24,7 jaar ultimo 2009.

	2009	2008
Gemiddelde looptijd van vastrentende beleggingen	23,7	25,4
Gemiddelde looptijd van de pensioenverplichtingen	19,0	19,8

De gevoeligheid van het renterisico op de dekkingsgraad van het fonds kans als volgt worden weergegeven.

	1% daling	1% stijging
Impact op de dekkingsgraad 2009	-4,9%	7,2%
Impact op de dekkingsgraad 2008	-3,7%	5,5%

2. Zakelijke waarden risico (S2)

De beleggingsportefeuille zakelijke waarden (aandelen) van het fonds staat bloot aan een marktprijsrisico dat voortvloeit uit onzekerheden omtrent de toekomstige waarde van de aandelen waarin is belegd. Het fonds beheert het prijsrisico door middel van diversificatie en de in het mandaat aan de vermogensbeheerder vastgelegde maximale afwijkingen van de benchmark. Periodiek rapporteert de vermogensbeheerder aan de door het bestuur ingestelde beleggingscommissie. De beleggingscommissie rapporteert en adviseert periodiek aan het bestuur.

De aan te houden buffer houdt rekening met een effect van een daling van de zakelijke waarden aan de hand van een daling van de benchmark voor aandelen met 25% voor beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde markten, met 35% voor emerging markets en met 30% voor private equity, en een daling van de benchmark voor direct onroerend goed met 15% en indirect onroerend goed met 25%. Tussen de hier onderscheiden risico's wordt een correlatie van 0,75 gehanteerd.

3. Valutarisico (S3)

Valutarisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in valutakoersen. De blootstelling van het fonds aan het risico van wijzigingen in valutakoersen heeft uitsluitend betrekking op de beleggingen van het fonds. Het strategisch beleid van het fonds is om de drie belangrijkste valuta waarin wordt belegd namelijk de US Dollar, het Britse Pond en de Japanse Yen volledig af te dekken. Dit gebeurt door middel van valutatermijncontracten. Om tactische redenen kan het bestuur van het fonds van dit strategische beleid afwijken. Ultimo 2009 was de US Dollar voor 50% afgedekt, de Japanse Yen voor 100% en het Britse Pond voor 0%.

De valutapositie voor en na afdekking kan als volgt worden weergegeven.

	<u>2009</u> <u>Beleggingen</u> <u>in vreemde</u> <u>valuta</u> 1.000 EUR	<u>Valuta</u> <u>afdekking</u> 1.000 EUR	<u>Netto-</u> <u>positie</u> 1.000 EUR
US-Dollar	21.826	20.840	986
Britse Pond	7.211	0	7.211
Japanse Yen	3.320	8.292	-/ 4.972
Overige valuta	63.704	0	63.704
	<u>96.061</u>	<u>29.132</u>	<u>66.929</u>

De aan te houden buffer houdt rekening met een effect van een daling van alle valutakoersen ten opzichte van de euro met 20%.

4. Commodities (S4)

De aan te houden buffer houdt rekening met een effect van een afwijking van de benchmark voor commodities met 30%.

5. Kredietrisico (S5)

Het Kredietrisico is het risico dat een tegenpartij de verplichtingen niet nakomt die voortvloeien uit een financieel instrument of een contract met een afnemer, waardoor financiële schade ontstaat. Het fonds staat bloot aan kredietrisico in verband met haar operationele activiteiten (voornamelijk premievorderingen en vorderingen op herverzekeraars) en beleggingsactiviteiten.

De aan te houden buffer voor dit risico wordt bepaald aan de hand van een daling van de gewogen gemiddelde rentemarge voor het kredietrisico van het fonds met 40%.

Premievorderingen

Het debiteurenrisico wordt door het fonds beheerst met inachtneming van het vastgestelde beleid, procedures en controles van het fonds terzake.

Beleggingen

Het kredietrisico dat voortvloeit uit de beleggingen wordt beheerst in overeenstemming met het beleid van het fonds. Het is het beleid van het fonds om uitsluitend beleggingstransacties af te sluiten met te goeder naam en faam bekend staande tegenpartijen.

Kredietrisico kan worden uitgedrukt in een creditrating. Creditratings variëren van AAA (zeer kredietwaardig) tot de laagste rating C. De verdeling van de vastrentende waarden naar creditrating is als volgt.

Credit Rating Klasse	31 december 2009	31 december 2008
AAA	95.008	89.417
AA	15.426	9.005
A	45.178	33.155
BBB	12.025	8.736
Lager dan BBB	10.178	7.563
Geen rating	1.200	3.244
Liquiditeiten begrepen in beleggingen	14.533	24.594
Totaal vastrentende waarden	193.550	175.715

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds over onvoldoende liquiditeit beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Omdat de inkomende geldstroom in de vorm van premies en directe beleggingsopbrengsten de uitgaande geldstroom in de vorm van uitkeringen, kosten en uitgaande waardeoverdrachten ver te boven gaat, is het liquiditeitsrisico van het fonds te verwaarlozen. Wel bestaat het risico dat bij extreme marktontwikkelingen de contractuele betalingsverplichtingen uit hoofde van valutacontracten kunnen leiden tot gedwongen verkoop van beleggingen, waarbij niet altijd de beste prijs verkregen kan worden.

Concentratierisico

Concentraties van risico's kunnen zich voordoen als gevolg van risico's ten opzichte van één debiteur of ten opzichte van een groep van debiteuren met zodanig vergelijkbare kenmerken dat hun mogelijkheden om aan hun verplichtingen te voldoen naar verwachting op vergelijkbare wijze worden beïnvloed door veranderingen in economische of andere omstandigheden. In het beleid van het fonds

staat risicospreiding centraal. Door te beleggen in fondsen wordt een adequate mate van spreiding bewerkstelligd.

6. Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voor de levenslange uitkeringen te weinig (of te veel) wordt voorzien. Het belangrijkste risico is het langlevenrisico. Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld door het fonds is verondersteld. Volgens recente informatie van het CBS en het Actuarieel Genootschap stijgt de levensverwachting van mannen en vrouwen sneller dan eerder werd aangenomen. De meest recente prognoses van het CBS gaan uit van een verdere stijging van de levensverwachting van mannen tot 83,2 jaar en voor vrouwen tot 85,5 jaar in 2050. Deze trend is al in de jaarcijfers van het fonds verwerkt.

De verzekeringstechnische risico's betreffen drie risicofactoren die verband houden met sterfte. Het procesrisico, de sterfteonzekerheid (TSO) en negatieve stochastische afwijkingen (NSA). Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De risicofactoren TSO en NSA houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

De effecten van de factoren S1 tot en met S6 leiden tot onderstaande opstelling van het Vereist Vermogen per 31 december 2009.

Risico's	Bedrag bij huidige	Bedrag bij
	Beleggingsmix	strategische
	(€1.000)	Beleggingsmix
		(€1.000)
	1.000 EUR	1.000 EUR
S1 Renterisico	11.417	5.101
S2 Risico zakelijke waarden	32.102	29.912
S3 Valutarisico	15.258	0
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	8.577	8.600
S6 Verzekeringstechnisch risico	10.685	10.685
Vereist vermogen	44.136	35.517
VPV ultimo 2009	304.791	304.791
Percentage	14,5%	11,7%

Inflatierisico

Het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te verhogen op basis van de prijsinflatie. Toeslagverlening vindt uitsluitend plaats als de financiële positie van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toelaat. Op basis van een in 2008 uitgevoerde continuïteitsanalyse is de gemiddeld te verwachten toeslagverlening in de komende 15 jaar 60%, waarbij een kans bestaat van 5% dat de toeslagverlening niet meer dan 5% bedraagt. De uitkomst leidt tot het volgende toeslagenlabel.

Reële waarde

De beleggingen en de pensioenverplichtingen zijn in de balans gewaardeerd tegen marktwaarde.

Stichting CRH Pensioenfonds

5. Overige gegevens

Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn bij CRH Nederland. De hieraan verbonden kosten zijn door CRH Nederland aan het fonds doorbelast.

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging voor de bestuurders bedraagt 2 (2008: 2).

Verbonden partijen

(a) Identiteit van verbonden partijen

Door het fonds worden de aangesloten werkgevers, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders tot de zogenaamde ‘verbonden partijen’ gerekend.

(b) Transacties met bestuurders

Er zijn geen leningen verstrekt aan noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

(c) Overige transacties met verbonden partijen

Verwezen wordt naar de uitvoeringsovereenkomst tussen fonds en werkgevers met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling.

30. Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

31. Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum.

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voor gedaan die van invloed zijn op de financiële positie ultimo 2009 van Stichting CRH Pensioenfonds.

Resultaatbestemming

In de statuten van Stichting CRH Pensioenfonds is geen expliciete regeling opgenomen omtrent de resultaatbestemming. Voorgesteld wordt het resultaat over het jaar 2009 30.123 ten gunste te brengen van de overige reserves. Dit voorstel is reeds verwerkt in de jaarrekening.

Rijswijk, 18 juni 2010

P.J.M. Erkamp (voorzitter)

R.J.A. Gortzak (secretaris)